

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS-THURSDAY – RUGPJŪTIS-AUGUST 26, 2021 • Vol. CXII NR. 67

Kaina 2.00 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-25-2021

M. Bekešius savanoriauja pabėgėlių centruose

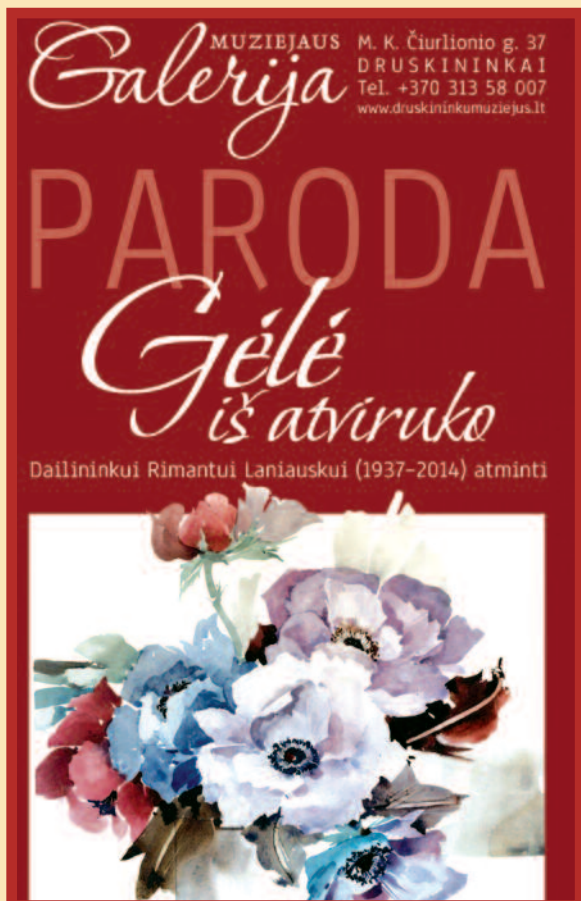

Neseniai savo kadenciją baigęs LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius grįžo į Lietuvą ir, net nebaigęs atostogauti, kibo į svarbius darbus. Juos įdėmiai stebi šalies gyventojai, domisi ir Lietuvos kaimynystėje esančios šalys. M. Bekešius jau kelias savaites savanoriauja Lietuvoje sparčiai pradėjusiuose dygti pabėgėlių centruose. Tai darbas, kurio dabar taip reikia Lietuvai. Pokalbis apie tai – 3 psl.

DRAUGAS

laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

Paroda R. Laniausko atminimui

Spalvingi atvirukai primena Amerikoje gyvenusį ir į Lietuvą grįžusį jų kūrėją – 8 psl.

Atsisveikinimas su vasara

Rudens požymiai kažkaip susiklosto į Šv. Baltramiejaus, arba Gandrų išskridimo dieną. Kartu su Žoline – šios dvi vasaros pabaigos šventės – Čikagos šiaurinių apylinkių lietuvių įkvėpė surengti savo bendruomenei vasaros palydas – 4 ir 13 psl.

Gyvenime galite turėti viską, ką tik norite, jeigu padėsite kitiems žmonėms gauti tai, ko trokšta jie – Zig Ziglar

Kun. Juliaus Sasnausko asmeninio archyvo nuotr.

Wystaliśmy Ci paczki

KUN. JULIUS SASNAUSKAS

Labai brangus man tas laiškėlis. Lyg pats būčiau jį gavęs ir saugojęs aštuonias dešimtis metų. Aišku, Vilniaus bažnyčių vaizdas, nuvaikščiotos, numyluotos vietos. Ypatinga atvirukų serija, išleista lietuviams atgavus Vilnių. Bet čia ne triumfuojantis sveikinimas iš laisvosios sostinės. Mačiau ne vieną tokį. Su šauktukais ir daugtaškiais. Dar sykių buvo įrašyta padėka „mūsų sovietiškiems draugams“. Suprask – už sugrąžintą Gedimino pilį. Nežinia, kvailumas ar gudravimai. Bet nesvarbu pagaliau.

Laiškėlis rašytas į karo belaisvių stovyklą Vokietijoje, pavadintą Stalag I A. Karo istorikai turbūt pasakytų, kur jį buvo. Gal net Lenkijos teritorijoje, kaip ir dalis kitų kraupių stovyklų. Laiško adresatas – Herrn Zygis Franciszek – tai lenkų armijos karys. Spėčiau, kad paprastas eilinis, jaunutis vaikinai, nors ir vadinamas ponu. 1939 metų rudenį, prasidėjus karui ir okupavus Lenkiją, vokiečiai paėmė jį nelaisvę apie 400 tūkstančių lenkų karių. Vėliau karo belaisvio statusas paliktas tik karininkams, o dauguma eilinių tapo civiliais reicho darbininkais. Arba nesutikę atsidūrė konclageriuose.

Zygis – bene lietuviška pavardė. Nieko nuostabaus, nes atvirukas išsiųstas iš Vilniaus geležinkelio stoties 1940 metų kovo 27-ąją. Tą dieną ir rašytas. Ar kareivėlio šeima Vilniuje ir gyveno, nežinia. Sveikinimus belaisviui perduoda mama, tėtė ir Helia su Danusia (greičiausiai sesers). Kovo 24-ąją tais me-

tais buvo labai ankstyvos Velykos. Laiške pastaba, kad jos praėjusios panašiai kaip Kalėdos – *w smutku*. Negi kelsi linksmybes, kai sūnus už grotų. O antrąją Velykų dieną apsilankę svečių. Dar pranešama, kad Danusia lanko mokyklą. Visi namie sveiki, tik mama labai nusiminusi, kai nėra žinių iš sūnaus. Kas laišką surašė, taip ir neaišku. Kuri nors sesuo? Kažkas iš kaimynų, diktuoju visai šeimai? Rašysena graži, įgudusi, gimnazistiškai tvarkinga. Moters ranka? Nors tėvynė jau tarsi neegzistavo, tokie laiškai, ir dar su brangaus miesto vaizdu, turėjo nešti belaisviui patriotinę žinią, ne tik namų kvapą. Juk viskas lygiai taip bus ir po kelių dešimtmečių, kai iš Vilniaus keliaus atvirlaiškiai rytų kryptimi.

O kas jau visai užkuria atmintį, gal net labiau nei Vilniaus bokštai, – tai meilus, švelnus, maloningas žodis *paczka*, paminėtas trumpame laiške tris kartus. Galimybė tokioje situacijoje pasiųsti ir gauti *paczką*, siuntinį, prilygo gerumo ir meilės pilnatvei. Pasakymui: tu gyvensi. Ir labai dažnai – iš tikrųjų gyvenimą. Franciszekas Zygis išgyveno, nes Lietuvos paštu ėjo jam namiškių *paczkos*. „Wystaliśmy Ci paczki 2...“ – prasideda laiškėlis į belaisvių stovyklą. Pirmasis siuntinys buvęs 10 kg, kitas – 5 kg. Gal vokiečiai sumažino normą? Bet veikia – patys namiškiai stokojo, gal skurdo, juo labiau – atėjus pavasariui. Jūs rėmė kažkokia Wędziagolska, prieš Velykas atsiuntusi maisto produktų. Ir klebonijoje visais laikais buvo tradicija šelpti kalinių šeimas.

Iš kažkokio kunigo nugriebęs Antanas Terleckas kitados man siuntė į tarybinę kariuomenę visą rūkytų lašinių paltį. Taip ir gavau susuktą paštą į sto-

lą rudą popierių. Neprisimenu, ar suvalgiau viską. Karinio dalinio valdžia šnairavo į maisto siuntinius ir į tuos kareivius, kurie skundėsi esą alkani. Paskui kalėjime namiškiai kas mėnesį perduodavo 5 kg maisto siuntinį. Į tremtį *paczkos* keliavo laisvai. Fanerinės, kartoninės dėžutės, kitąsyk apsiūtos baltu perkeliu, užantspauduotos. Nešdavaisi namo švelniai lyg kūdikį, apsikabinęs. Net nepažįstami žmonės rodė gerą širdį. Jau nebuvo gyvybės ar mirties klausimas, tik šiaip epifanijos, draugystės ir meilės valandos. O dar, žinoma, išskolinimas, danguj ar žemėj, kurį tik vėliau supratau.

Bet viena nuodėmė ar didžiulė gėda jau tada išlindo. Gyvenau dviese su jaunuoliu iš Vakarų Ukrainos, Stryjaus miesto. Jis buvo baigęs technikumą ir paskui kažkodėl nusiūstas atlikti praktikos į Vakarų Sibirą. Kartą rudenį jis gauna siuntinį iš namų. Parsineša, atidaro, o ten – bulvės. Pilna fanerinė dėžė. Kiša ranką gilyn, pakrapšto, bet nieko daugiau, tik bulvės, gražios, naminės. Vaikinukas, Valerka, atsisėdo ir verkia. Buvo matęs mano siuntinius su dešromis, šokoladais, užsienietiškais drabužiais, cigaretėmis. Žinoma, dalindavomės viskuo, maistu ir drabužiais. Bet vis tiek baisi socialinė nelygybė. Pasidaro man gėda savo pūkinų striukių ir kad esu tuo patenkintas. Neprisimenu, ką jam sakiau, bet po kurio laiko mėginome drauge kepti bulvinius blynus. Buvome abu jų pasiilgę. Tarkos nėra, tai sugalvojau vinimi išbadyti skardinę nuo kavos. Kažkas išėjo. Ukrainietiškos bulvės buvo rinktinės.

Anksčiau daug mėnesių kasdienės žinios prasiždavo nuo pandemijos aukų skaičiaus. Dabar kasdien skaičiuojama, kiek pabėgėlių nelegaliai, ne teisėtai ir hibridiškai kirto Lietuvos sieną. Gal šiaudien ir ne laikas aiškintis, kodėl šitiek metų nebuvo valstybės sienos, tik imitacija, ir nuo migrantų mus ir Europos Sąjungą saugojo baltarusių pasieniečiai, o nuo kontrabandos tyčia nesaugojo niekas. Tieskime koncertiną keliais aukštais ir keliomis juostomis (negi gaila labdaros!), o kur neužteks vielos, priešų antplūdį profesionaliai stabdys mūsų pasienio tarnyba ir kariuomenė.

Kadaise prezidento Trump ketinimus atsitverti nuo Meksikos milžiniška siena popiežius Pranciškus santūriai pavadino nekrikščionišku sumanymu. Ten irgi visi bėgliai nelegaliai, ieškantys geresnio gyvenimo, kasami net tuneliai, viskas tapę verslu ir politika. Trump nekentė Vatikano.

Pabėgėliai jau seniai yra laiko ženklas, ir ačiū Dievui, kad pagaliau su juo susidūrėme. Viskas labai sunku ir nauja, bet kitaip jau nebus. Ketvirtadalis žmonių, patekusių į Lietuvą, yra nepilnamečiai. Per žinias niekas nemini, bet girdėjau apie seses vienuoles ir „Carito“ žmones, mėginančius bendrauti su pabėgėliais ir jiems padėti. Aišku, kad ne vienas šimtas jų pasiliks čia, ir mes turėsime išmokti žiūrėti jiems į akis ir pripažinti jų žmogiškąją vertę.

Didžiuojuosi Lietuvos paštu, kuris 1940 metų pavasarį gabeno išgyvenimo siuntinius tiems, kurie buvo laikomi mirtiniais priešais, klatingais Vilniaus grobikais. Lenkų kareivis Franciszekas Zygis liko gyvas. Artimųjų laišką, perlenktą pusiau, jis išnešiojo savo kišenėje per visus nelaisvės metus. Jau neprisimenu, kokiais keliais tas popierėlis sugrįžo į Vilnių – iš lenkų ar vokiečių kolekcijų. Bet štai gauni žinią apie išgelbėtą gyvybę, apie meilę karo ir maro metu, ir kažin kaip nesinori tikėti nei koncertinų, nei ašarinių dujų ar vandens patrankų pagėjumu apsaugoti mus ir mūsų vertybes.

Bernardinai.1

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00
Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

El. svetainė –
Neringa Smilgytė

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Autorių nuomonė nebūtinai sutampa
su leidėjų ir redakcijos nuomone.

DRAUGAS INTERNETE – www.draugas.org

M. Bekešius savanoriauja pabėgėlių centruose

Pokalbis su Mantvydu Bekešumi vyko virtualiai. Jis į „Draugo“ klausimus atsakinėjo ir apie savo darbą pasakojo keliaudamas automobiliu iš Rūdninkų poligono, esančio Šalčininkų rajone. Ten diplomatas visą dieną kalbėjosi su pabėgėlių stovyklos gyventojais, stengdamasis kuo labiau papildyti turimą labai skurdžią informaciją apie šiuos žmones.

Gerb. Mantvydai, jūsų pastarųjų metų darbovietės – tarsi kelionė per „karštus“ taškus: jums teko dirbti ir Lietuvos atstovybėje Afganistane, neseniai baigėte gen. konsulo kadenciją Čikagoje, kur tikrai nepasidėsi rankas sudėjęs. Kaip atsidūrėte pastarajame taške – pabėgėlių stovyklose?

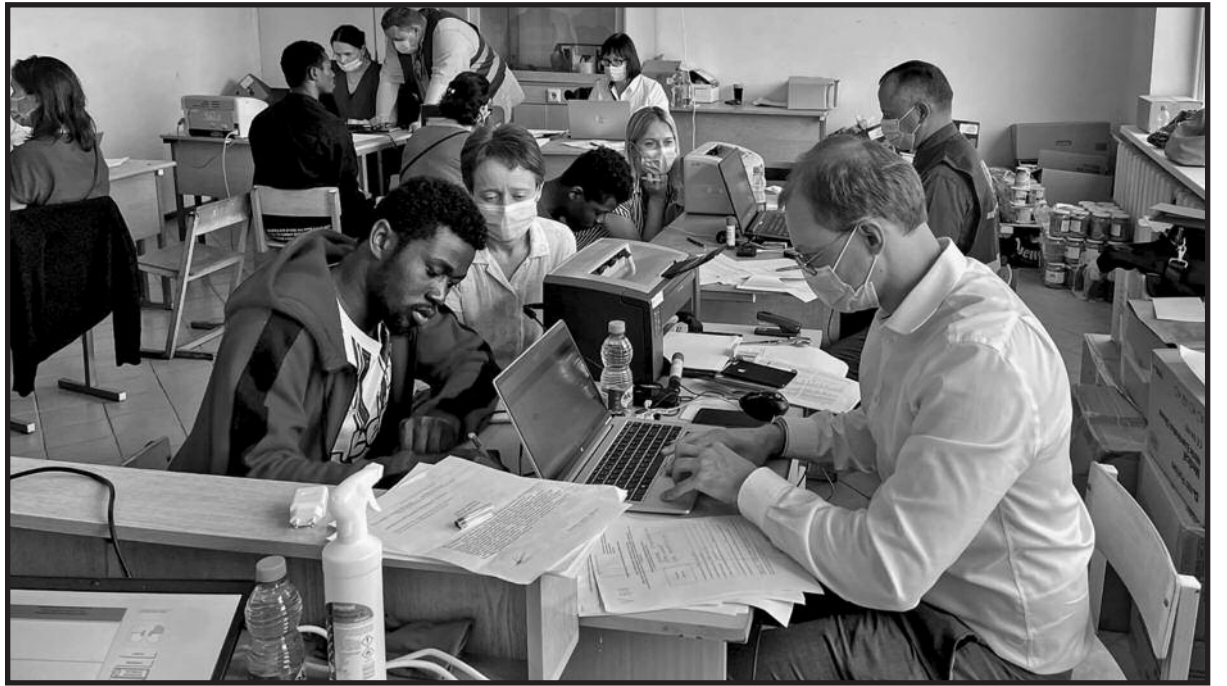
Aš darbuojuosi LR Užsienio reikalų ministerijos (URM) Globalios Lietuvos departamente. Nors po grįžimo iš Čikagos dar nespėjau išsipakuoti kraustymosi dėžių, tačiau Lietuvai nutiko tas, kas nutiko – per sieną su Baltarusija mūsų šalį užplūdo migrantai iš Irako, Irano, Afganistano ir kt. Mūsų departamento darbuotojus pasiekė kvietimas padėti Lietuvos tarnyboms – Migracijos departamentui ir pasieniečiams. Ir į tą kvietimą atsiliepė nemažai mūsų – ne tik URM, bet ir kitų žinybų – Krašto apsaugos, Finansų ministerijų, taip pat ir iš Vyriausybės kolegų.

Kokį darbą jums tenka dirbti šiose pabėgėlių stovyklose?

Mes registruojame tuos migrantus, kurie čia, Lietuvoje atkeliavo iš Baltarusijos. Savanorių darbas yra dvejose grupėse. Mes važiuojame į stovyklas, kuriose yra apgyvendinti tie nelegaliai valstybinę sieną perėję žmonės.

Vienos grupės užduotis yra šiuos žmones fotografuoti, sutikslinti vardus ir pavardes, surašyti jų asmens duomenis, užpildyti specialią kiekvieno anketą, suteikti kiekvienam nelegalui migracinius kodus. Taip pat reikia juos apklausti, užrašyti, kokios aplinkybės lėmė, kad jie atkeliavo į Lietuvą, išsiaiškinti, ar tikrai jie neturi dokumentų. Jeigu turi, reikia tuos dokumentus aprašyti, padaryti jų kopijas. Visus tuos surinktus duomenis reikia įkelti į specialią Migracijos departamento elektroninę sistemą.

Kitos darbo grupės užduotis – išsamiau pasikalbėti su tais mūsų šalyje atsidūrusiais žmonėmis. Bandome suprasti jų tikrąsias migracijos priežastis, aplinkybes, kodėl jie čia atsirado, dar kartą patikrinti duomenis ir jų istorijas, kurias jie jau prieš tai

Nelegalų apgyvendinimo centre savanoriams tenka apklausti ir išklausti iš savo gimtinės pabėgusius žmones. M. Bekešius – dešinėje.

buvo pateikę. Taip pat – papasakoti tiems žmonėms, kas jų laukia, kokios yra jų galimybės, koks Lietuvoje yra prieglobsčio prašymo procesas. Taip pat, jeigu jie yra išsiunčiami iš Lietuvos, kokios vėliau būtų jų galimybės čia sugrįžti. Arba, jeigu jie sutiktų savanoriškai išvažiuoti iš mūsų šalies, mes juos informuojame, kad Lietuva nupirks lėktuvo bilietą ir kiekvienam asmeniui suteiks po 300 eurų išmoką.

Aš dirbu abiejose šiose grupėse ir aplankiau tris nelegalių migrantų stovyklas. Teko lankytis Kapčiamiestyje, Lazdijų raj., Vydeniuose, Varėnos raj. ir Rūdninkuose, Šalčininkų raj. Pastarojoje, esančioje Rūdninkų poligone, yra apgyvendinta apie 800 pabėgėlių. Taigi, šiame darbe savanoriauju jau antrą savaitę.

Su kokiais žmonėmis tenka bendrauti? Ką jie pasakoja, kaip šie pokalbiai veikia jūsų emocijas? Įdomu išgirsti apie šio jūsų darbo patirtis.

Kiekvieno žmogaus istorija yra labai individuali, sunku vertinti, kiek šiuose pasakojimuose yra tiesos, o kiek pramano. Tačiau suprantu, jog nelabai svarbu, dėl kokių priežasčių žmonės nusprendė bėgti iš savo šalies. Bet jeigu jie nusprendė palikti savo tėvynę ir per miškus, nežinodami, kas jų laukia,

nelegaliai keliauti svetur, tai jau reiškia, kad jiems nebuvo gerai ten, kur jie iki to laiko gyveno. Kaip sakiau, kiekvienas atvejis individualus. Vieni, pavyzdžiui, studijavo Baltarusijoje, bet baigėsi šios šalies jiems suteiktų vizų galiojimas. Kadangi, tikriausiai, dėl režimo politikos buvo nuspręsta nebepratęsti tų vizų, jie turėjo būti išsiųsti atgal į gimtąsias šalis, o kai kuriose iš jų vyksta kariniai konfliktai (pav., Afganistane). Todėl žmonės nusprendė bėgti. Dalis pabėgėlių pokalbio metu atvirai pasakoja, kad jie yra ekonominiai migrantai, kad savo šalyje negalėjo finansškai išlaikyti šeimų, todėl išvyko ieškoti geresnio gyvenimo ir patraukė į Europos Sąjungą.

Kaip tie žmonės žiūri į jus, juos apklausančius ir užrašančius jų istorijas? Ar pasakoja pasitikėdami, ar žvelgia įtariai, su baime?

Vieni labai noriai pasakoja savo gyvenimo istorijas, kiti ne tokie atviri – tik trumpai atsakinėja į jiems užduodamus klausimus. Išgirdome daug įvairių pasakojimų: vieni bėgo nuo karo, pasakojo apie žuvusius giminaičius. Teko kalbėtis ir ne su vienu kurdu, kurie išgyveno tikrai sunkų metą Sirijoje ir Irake, teko kalbėtis ir su jazide mergina (jazidai, ypač jazidės merginos buvo žiauriai išnaudojamos, prievartaujamos ir žudomos Islamo Valsybės teroristų). Tikrai, tokių skaudžių istorijų teko išklausti ne vieną. Žmonės rodė savo patirtų sužalojimų randus, pasakojo apie išgyvenimus.

Kiek tiesos jų pasakojamose istorijose – nesiryžčiau spręsti. Tą darys kompetentingi pareigūnai, kurie svarstys tuos prašymus dėl pabėgėlio statuso suteikimo. Lietuva yra teisinė valstybė, taigi reikės pereiti visus įstatymuose numatytus etapus.

Jeigu būtų jūsų valia, kokiam procentui iš tų žmonių, su kuriais kalbėtės, suteiktumėte galimybę pasilikti Lietuvoje?

Tikrai negaliu to įvertinti ir atsakyti į šį klausimą objektyviai. Apie kai kurias žmones nebuvo žinoma net pirminių faktų. Kai kuriuos, sulaukčius miške, pasienyje, jų net pavardės buvo užrašytos neteisingai. Tai dabar tik surinkus pirminius, bazinius duomenis, daryti toli siekiančias išvadas apie jų likimą, būtų neatsakinga. Bet jeigu jus klausiate humanitariniu, emociniu požiūriu, tai kai prieš tave sėdi mama su dviem nepilnamečiais vaikučiais ir pasakoja savo istoriją, tai, turbūt, turėtume būti ne žmogus, kad nejaustumei jokios empatijos ir gailėsčio tai moteriai.

Toks vaizdas pasitinka atvykusius į vieną iš Lietuvoje esančių pabėgėlių centrų

TELKINIAI

Žolinės įkvėpta bendruomenės šventė

Waukegan-Lake County apylinkė surengė vasaros palydas

Rugpjūčio 15-ąją buvo Žolinė, arba Švenčiausiosios Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų šventė. Kaip ir kiekvienai šventei, Žolinei buvo ruošiamasi. Buvo pinami vainikai, renkamos vaistažolės, kepama duona, tvarkomi namai ir aplinka, ruošiami stalai vaisėms. O Žolinės puokštę turbūt drąsiai galima pripažinti kaip vieną labiausiai žinomų šios šventės aksesuarų. Nuo seno į Žolinės puokštę dėdavo kuo daugiau ir kuo įvairesnių augalų. Iš bažnyčios parsineštos pašventintos puokštės saugodavo namus, teikdavo ramybę. Derlius jau buvo nuimtas, uogienės išvirtos, daržovės paruoštos žiemai. Žolinių šventės diena todėl ir išreiškia atsisveikinimą su vasara.

Vasaros palydų šventės organizatoriai ir svečiai.

Netilo Zenono Gailiaus akordeonas.

Kalendorius žymi paskutines vasaros dienas, o gamta jau ima keisti savo spalvas. Nors šiuo metu dar galime džiaugtis šiluma, bet kur ne kur tarp medžių žalumos jau galime pastebėti ir rausvą lapelį, ženklinantį artėjantį rudenį. JAV LB Waukegan-Lake County apylinkė jau kelintus metus organizuoja Vasaros palydų šventę. Šiais metais šventė įvyko rugpjūčio 21 dieną. Buvo išnuomota pavėsinė gamtos apsuptyje, stalus papuošė vasariškos puokštės. Ši kartą, greičiausiai dėl pandemijos, bet gal ir dėl prognozuoto lietaus, atvyko mažiau žmonių nei įprasta, tačiau vis viena buvo smagu – net lietus mūsų šventę aplenkė!

Džiugu buvo pamatyti Gedimino lituanistinės mokyklos, „Rusnės“ bei „Laumės“ šokėjus, kitus senus pažįstamus, o taip pat susitikti ir susipažinti su pirmą kartą atvykusiais. Visi bendravome, vaišinomės prie bendro stalo suneštinėmis vaisėmis. Vaikai pynė vainikus, smagiai bėgiojo ir žaidė.

Gražiomis akordeono melodijomis susirinkusiuosius linksmino muzikantas Zenonas Gailius. Vieni sukosi šokio sukuryje, kiti tiesiog svajingai klausėsi ir lingavo į taktą. Muzika užbūrė ir suartinė. Ir nereikia liūdėti išeinančios vasaros – šitiek daug gražių prisiminimų! Nestokota gero žodžio, šypsenos ir linkėjimų susiburti dažniau.

Praėjo ne tik Žolinės, bet ir Gandrų išskridimo diena. Ji jau visai rimtai praneša apie artėjantį rudenį. Galime ramiai jį pasitikti, taip smagiai palydėję vasarą.

Gabriella Tymarskis,
JAV LB Waukegan-Lake County apylinkės valdybos narė

Kokia šventė be muzikos ir šokių!

Merginos turi savų temų ir galbūt paslapčių.

Smagu susitikti ir pabendrauti gamtoje.

Lietuvių genas

G. Čepas kasmet pasirūpina, kad Vasario 16-ąją Bostono širdyje plevėsuotų trispalvė. Šeimos archyvo nuotrauka

Lietuvos trispalvės vėliavnešys

ŽIVILĖ SYMEONIDIS

Nepriklausomai nuo oro – ar snigtų, ar lytų, kasmet vasario 16-ąją prie Bostono savivaldybės į dangų kyla mūsų trispalvė. Išlikimas šio ritualo vykdytojas – daugiametis JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Bostono apylinkės pirmininkas, ne vienai šio miesto lietuvių kartai gerai pažįstamas Gintaras Čepas. Šio

veiklaus lietuvių dėka Massachusetts valstijoje kasmet minima Lietuvos valstybės atkūrimo diena.

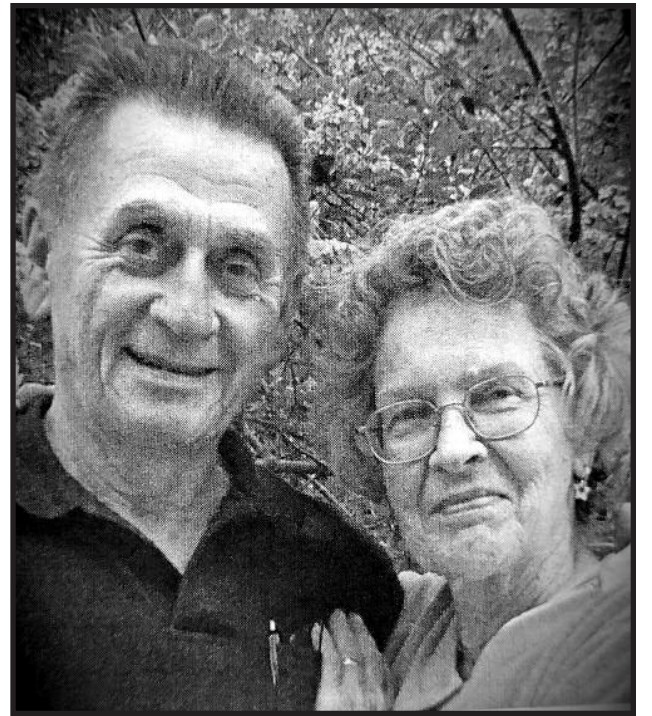
Daugiau nei prieš dešimt metų valstijos gubernatorius kartu su Bostono meru įtraukė šią šventę į oficialių Massachusetts valstijos švenčių sąrašą, nes G. Čepas tuo atkakliai ir nenuilstamai rūpinosi – aiškino, kodėl lietuviams tai svarbu. Apie 100

tūkst. Bostono ir jo apylinkių gyventojų XX a. pabaigoje teigė, kad jų šaknys – lietuviškos.

G. Čepas, per Antrąją pasaulinę karą atvykęs į JAV ir šioje valstybėje radęs naujuosius namus, nenuilstamai darbuojasi bendruomenės ir lietuviybės labui. Šis lietuvis – žmogus, „nešiojantis daug kepurių“: jis ir Lietuvių kredito unijos „Taupa“ Bostone valdybos narys, ir buvęs daugiametis Bostono apylinkės pirmininkas, ir Naujosios Anglijos apygardos tarybos narys. G. Čepas anksčiau vadovavo Palaimintojo Jurgio Matulaičio slaugos namų tarybai Putname (Connecticut) ir buvo Lietuvių katalikų finansų religinės paramos komiteto (New York) narys bei pirmininkas. 53 metus dirbęs komercinio nekilnojamo turto vertintoju „Colliers Meredith & Grew Inc.“ bendrovėje, 2016-ųjų pabaigoje G. Čepas išėjo į pensiją.

Net ir sulaukęs garbaus amžiaus, Gintaras aktyviai remia lietuvišką veiklą. Ar tai būtų bendruomenės, bažnyčios tarybos susirinkimai, ar filmai, koncertai, mugės, įvairūs vajai, maisto tiekimas bendruomenei – niekur neapsieinama be jo, ilgamečio vadovo, gerai pažįstancio bendruomenė, iniciatyvos. Tačiau paties Gintaro žodžiais tariant, vienas jis niekaip tiek nepajėgtų nuveikti, jei ne jo šaunioji visur jį palaikanti sutuoktinė Valentina. Ši moteris jau 50 metų petys petin darbuojasi, savanoriauja drauge su savo vyru. Ji ir stalais bei valgiais pasirūpina, ir adresus padeda suklijuoti, kai reikia siųsti laiškus bendruomenės nariams, ir žmones stengiasi pavalgydinti per mugės, ir po renginių viską išvalyti bei sutvarkyti.

Lietuviybės ir katalikiškų vertybių puoselėjimas yra šios šeimos gyvenimo prasmė ir tikslas. Čepų pora – tarsi bendruomenės tėvai, jais visada galima pasikliauti: jie pasirūpins, duos patarimą, padės, aukodami savo laiką.

Gintaras ir Valentina Čepai

Skaudžioje nelaimėje netekus jauno vienturčio sūnaus, lietuvių bendruomenė šiai porai tarsi tapo jų vaiku – rūpesčiu, pareiga ir džiaugsmu.

Paklaustas, kodėl taip aktyviai išitraukė į lietuvišką veiklą ir joje dalyvauja iki šiol, Gintaras teigė: „Mums anksčiau net nekildavo klausimų, ar dalyvauti lietuviškuose renginiuose. Tai buvo mūsų pareiga, nebuvo jokio ‘galiu – negaliu’, ‘noriu – nenoriu’. Nors būdavome pavargę po darbų, vis tiek eidavome. Ir vaikus ta dvasia auginome, skiepijome jiems supratimą, kad savanoriška veikla remiame Lietuvą. Dalyvaudavome įvairiausių lietuviškų organizacijų renginiuose, norėdami paremti jas visas, kad išsilaikytų, kad gyvuotų. Tuomet tai buvo kova už laisvą Lietuvą, už jos vertybes, tai buvo mūsų meilės Tėvynei išraiška ir jos palaikymas – stengėmės išsaugoti kalbą ir kultūrą, puoselėti lietuviškas krikščioniškas tradicijas.“

Pasiteiravus, ar nesunku jiems visada būti pirmose gretose, kai reikia padėti, kai reikia veikti LB labui, Gintaras pripažino: „Taip, jėgos senka. Norėtusi, kad jaunimas būtų aktyvesnis, perimtų mūsų pradėtą veiklą, kad vienytųsi, burtųsi, atrastų jėgų ir laiko tęsti tai, ką mes tiek metų puoselėjome ir saugojome, kad išliktume, neištirtume tautų katilė ir toliau darbuotumės vardan Lietuvos – darniai ir vieningai.“

Ambasadorė aplankė svarbius kultūros objektus

Šeštadienį, rugpjūčio 21 d., Lietuvos ambasadorė JAV Audra Plepytė apsilankė Burlingtone, Vermonte, kuriame įsikūręs unikalus litvakų kultūros objektas – freska, kurią 1910 m. žydų emigrantų iš Lietuvos pastangomis nutapė menininkas iš Kauno Ben Zion Black. Ši freska yra viena iš nedaugelio išlikusių autentiškų šio laikotarpio tapybos stiliaus pavyzdžių pasaulyje. Ambasadorė susitiko su Burlingtone žydų bendruomene ir freskos draugų grupe, atsakinga už jos restauravimo darbus. Ambasadorė A. Plepytė taip pat įteikė Žūvančiųjų gelbėjimo kryžius Vermonte gyvenančiai Juditai Clow, kurios tėvai ir močiutė buvo apdovanoti po mirties už žydų mergaitės Genės Rudnik išgelbėjimą per Holokaustą. Judita Clow pasidalino su ambasadore jaudinančia ir įkvepiančia savo šeimos istorija.

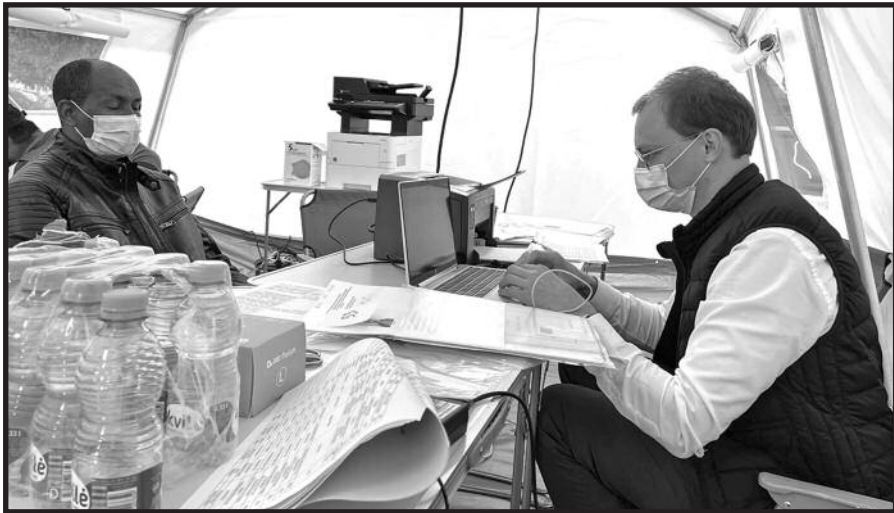
A. Plepytė užbaigė savo vizitą apsilankymu Lietuvai ypatingai svarbiame Putnamo vienuolyne, Connecticute. Ambasadorė aplankė vienuolyną, lietuviškos kultūros muziejų, Amerikos lietuvių kultūros archyvą (ALKA) ir Pal. J. Matulaičio senelių namus. Svarbiausiu apsilankymo akcentu tapo Ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ įteikimas s. Ignei Marijošiūtei, Putnamo Šv. Mergelės Marijos nekaltojo prasidėjimo Vargdienių seselių kongregacijos vyresniajai už aktyvų lietuviškų ir krikščioniškų tradicijų ugdymą JAV ir Lietuvoje.

LR ambasados inf. ir nuotr.

M. Bekešius savanoriauja pabėgėlių centruose

Atkelta iš 3 psl.

M. Bekešius (d.) pokalbis su nelegaliai į Lietuvą atvykusiu žmogumi. Ar pasakotojo gyvenimo istorija tiesa, ar pramanas?

Lietuvoje atsidūrė ir pabėgėlių iš Afganistano. Vertinant pastarųjų dienų įvykius šioje šalyje, tikriausiai, šių žmonių statusas tampa kitoks nei kitų nelegalų?

Man ir šiandien stovykloje teko susidurti ne su vienu žmogumi, nelegaliai atvykusiu iš Afganistano. Migracijos departamento vadovė sakė, kad šioms žmonėms bus suteikiamas tam tikras ypatingas dėmesys, vertinant jų atvejus, bus atsižvelgiama į dabartinę politinę situaciją Afganistane.

Jūs pats esate 3,5 metų dirbęs diplomatinėje atstovybėje Afganistane, tad geriau, nei bet kuris toje šalyje nebuvo, įsivaizduojate dabartinę situaciją. Kai jums atrodo pastarųjų savaitų įvykiai Afganistane?

Blogai man atrodo ta situacija, be jokios abejonės. Labai gaila žmonių, nors talibanas žada laikytis tam tikrų išipareigojimų ir žada, kad nebus represijų prieš tuos žmones, kurie bendradarbiavo su ana vyriausybe, bet jau dabar matome, kad tai yra netiesa. Aš asmeniškai vakarais ir naktimis pastarąsias penkias dienas gaunu žinučių ir pasikalbu su žmonėmis, kurie dabar yra Afganistane, Kabule. Taip pat tenka bendrauti ir su kai kuriais buvusiais specialiosios misijos darbuotojais. Tad galiu tikrai pasakyti, ką iš jų girdėjau: talibanas jau ieško tų žmonių, kurie dirbo Vakarų šalims ir prieš juos imasi tam tikrų represijų.

Su kai kuriais iš šių žmonių aš visą laiką palaikiau ryšius po to, kai išvykau iš šios šalies. Ir ne tik su tais, kurie likę Afganistane. Tarp jų buvo tokių žmonių, kurie išgelbėjo ir mano, ir mano kolegų gyvybę. Tai tie ryšiai su šiais žmonėmis nebuvo niekada nutrūkę. Ir dirbdamas Čikagoje, aš su jais susiskambindavau ir susirašydavau, ir net bandžiau porą afganų pasikviesti į Čikagą mane aplankyti. Bet jiems

buvo pakankamai sudėtinga gauti vizas, o po to COVID-19 nutiko, tad buvo sustabdytos bet kokios galimybės keliauti.

Ar jiems dar liko vilties išvykti iš Afganistano? Suprantu, kad jie kol kas yra likę šioje šalyje ir laukia savo galimybės?

Taip, jau ir spauda rašo, kad kaip tik šiuo metu stengiamasi jiems padėti. Dabar aš negaliu daug atvirauti ir pateikti detalių, bet manau, kad per artimiausias kelias paras išgirsime apie tam tikrus pozityvius šios srities poslinkius. Ir galėsime pasidžiaugti tuo.

Kaip jūs dabar jaučiatės Lietuvoje, įkirtęs į tokių karštų darbų katilą? Tikriausiai jūsų ligšioliniai darbai – tarnyba Afganistane, gen. konsulo pareigos Čikagoje suteikė jums geros patirties dabartiniams darbams?

Šie darbai dabar yra prioritetai, tad stengiamės susitelkti ir padėti juos atlikti. Gal vėliau nebeturėsiu tiek galimybių dirbti šį darbą, bet kol kas visi savanoriaujujame.

Be jokios abejonės, dirbant Čikagoje ir atliekant konsulinis darbus, teko susidurti su įvairiais atvejais. Ir tai buvo puiki proga perprasti žmonių psichologiją. Bendraujant ir sprendžiant problemas, teko išmokti daugelio dalykų, tarkime, kad ir tai, kokius teisingus klausimus užduoti – visa tai su patirtimi ateina. Ir mes, URM darbuotojai, buvome vieni iš tų, kurių patirties ir pagalbos ypač reikėjo, dirbant su pabėgėliais, atsidūrusiais Lietuvoje.

Dėkoju už pokalbį ir linkiu sėkmės tolimiesniuose jūsų darbuose.

Kalbino **Virginija Petrauskienė**

Iš Afganistano Lietuva parsigabeno dar 50 žmonių

Pastarųjų savaitų įvykiai Afganistane verčia staigiai veikti NATO šalis. Iš pnikoje paskendusios šalies stengiamasi evakuoti kuo daugiau žmonių, kurie talkino NATO kariams – dirbo vertėjais, vairuotojais, apsaugininkais ir kt. Lietuva neliko nuošalyje.

Gelbėjimo operacija – sėkminga

Krašto apsaugos ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos ir Lietuvos kariuomenės vykdoma afganistaniečių evakuacijos operacija įgavo pagreitį – atskraidinti ir pirmieji su Lietuvos kariuomene Afganistane dirbę vertėjai bei jų šeimų nariai. Naktį iš antradienio, rugpjūčio 24 dienos į trečiadienį, 25-ąją, Vilniaus oro uoste nusileido Lenkijos oro linijų lėktuvas, kuriuo atvyko keturiolika šeimų, iš viso – 50 asmenų.

Evakuacijos operacija prasidėjo rugpjūčio 20-ąją – jos vykdymui į Kabulą buvo išsiųsta dešimt Lietuvos karių ir vienas Užsienio reikalų ministerijos atstovas. Ši vienuolikos žmonių komanda ypatingomis sąlygomis per kelias dienas subūrė vertėjus ir jų šeimas Kabulo oro uoste bei su Lenkijos Vyriausybe suderino jų skrydį į Lietuvą.

„Mūsų kariai atliko praktiškai sunkiai įsivaizduojamą operaciją – su sąjungininkų parama permesti į Kabulo oro uostą surankiotas mieste pasklidusias šeimas, padėti joms pasiekti evakuacijos vietą ir, galiausiai, su politiškai suderinta partnerių parama sėkmingai įgyvendinti evakuaciją“, – sakė ministras A. Anušauskas.

„Lietuva solidarai dalyvavo NATO misijoje Afganistane, solidarai prisidedame ir prie pagalbinių evakuacijos, pasikeitus aplinkyboms. Lietuvos diplomatai šiomis dienomis dirba neskaiciuodami valandų, kad išgelbėtų mūsų talkininkus afganus. Sąjungininkų vienybė ir koordinuoti veiksmai šioje situacijoje svarbesni nei bet kada anksčiau. Esame ypač dėkingi Lenkijai ir kitiems mūsų partneriams bei mūsų diplomatinei tarnybai ir atstovybėms, padėjusioms užtikrinti susitarimus su kitomis valstybėmis ir sklandų kitų šalių teritorijų kirtimą“, – teigė užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis.

Raseiniai priėmė pabėgėlius

Raseinių rajono savivaldybė priėmė su Lietuvos kariuomene Afganistane dirbusius vertėjus. Krašto apsaugos ministerijos prašymu, trečiadienio rytą į Raseinių miestą atvežta 50 lietuvių kariams Afganistane padėjusių vertėjų ir jų šeimoms narių. Praėjusios savaitės pabaigoje, penktadienį, rugpjūčio 20 d., į mūsų šalį buvo atskraidinta pirmoji pabėgėlių šeima. Tai ES atstovybės Kabule vairuotojas su savo artimaisiais.

Šie iš Afganistano atvykę žmonės bus apgyvendinti Raseiniuose. Jie čia pagyvens tol, kol bus atliktos prieglobsčio suteikimo procedūros. Krašto apsaugos ministerija dengia su afganistaniečių apgyvendinimu susijusias išlaidas, o Raseinių rajono savivaldybė prisideda žmogiškaisiais ištekliais.

Raseinių rajono savivaldybės meras A. Bautronis sako, kad gyvenant demokratinėje valstybėje negalima užmerkti akių ir nematyti to, kas vyksta Artimuosiuose rytuose. Meras taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad raseiniškiai žinia apie afganistaniečių apgyvendinimą mieste priėmė palankiai. Dalis žmonių tiesiogiai kreipėsi į jį, siūlydami savo paramą maisto produktais, higienos priemonėmis ir kt.

Į Raseinių rajono savivaldybę taip pat atvyko ir praėjusią savaitę į Lietuvą atgabentas Europos Sąjungos atstovybės Kabule vairuotoju dirbęs afganistanietis bei jo šeimos nariai.

Parengta pagal KAM informaciją

Lietuva misiją Afganistane vykdė beveik 20 metų, iki šiol vienintelį kartą istorijoje aktyvavus 5-ąjį NATO straipsnį. 2002-2021 metais Afganistane tarnavo apie 5000 Lietuvos karių, kurie dalyvavo JAV vadovaujamoje operacijoje „Tvirta taika“ bei vykdė dvi pagrindines NATO operacijas: Tarptautinės saugumo paramos pajėgos (2002-2014 metais) ir „Tvirta parama“ (2015-2021 metais).

NATO šalių gynybos ministrai sprendimą pradėti misijoje „Tvirta parama“ tarnaujančių karių atitaukimą priėmė šių, 2021 metų balandžio 14 d. Paskutiniai Lietuvos kariai iš Afganistano sugrįžo liepą.

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS • 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 •
tel: 773-585-9500 • www.draugofondas.org

State Farm™

BRYAN KOVACH STATE FARM AGENCY

Providing Insurance and Financial Services
(708)424-8654 www.bryankovach.com

- AUTO
 - HOME
 - LIFE
 - HEALTH
 - BUSINESS
- New **Lower Rates** for Illinois and Indiana
- Call for free quote Today!**

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA

Senatorius sveikina Lietuvos paramą Taivanui

Washingtonas (LRT.lt) – JAV Teksaso valstijos senatorius Ted Cruz pasveikino Lietuvos diplomatines pastangas, bendraujant su Taivanu, nepaisant Kinijos griežtų veiksmų, rašoma oficialiame politiko puslapyje.

T. Cruzas nusiuntė laišką Lietuvos ambasadorei JAV Audrai Plepytei, kuriame dėkoti mūsų šalies pastangoms „vystant naujus ekonominius santykius su Taivanu, kurie pasitarnaus abiem šalims“.

„Visos šalys yra stipresnės, kuomet JAV draugai ir sąjungininkai, tokie kaip Lietuva ir Taivanas bendradarbiauja, siekdami stiprinti saugumo padėtį ir gerovę“, – rašoma JAV Teksaso valstijos senatoriaus T. Cruz laiške A. Plepytei.

„Nepaisant to, Lietuva, jos žmonės ir jos Vyriausybė, be jokios abejonės, susidurs su nuolatiniu, įnirtingu ir rimtu kerštu iš Kinijos. Amerikos žmonės, taip pat įstatymų leidėjai, nepriklausomai nuo to, kokioms partijoms mes priklausome, žino ir vertina jūsų prisiimtą riziką“, – rašė T. Cruz.

Anksčiau Kinija dėl gilėjančių Lietuvos ryšių su Taivanu konsultacijoms atšaukė savo ambasadorių Vilniuje ir paragino atšaukti Lietuvos ambasadorę Pekine. Kinijos užsienio reikalų ministerija teigia, kad tokį sprendimą paskatino siekis Lietuvoje atidaryti Taivano atstovybę.

Taivanas prieš kelias savaites informavo apie atskirai nuo Kinijos Lietuvoje steigiamą atstovybę, ji turėjo pradėti veikti dar šią vasarą. Lietuva taip pat turėtų atidaryti prekybos atstovybę Taivane.

Senatorius: Lietuva – demokratijos „aukso standartas“

Vilnius (URM inf.) – Rugpjūčio 22 dieną užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis, telefonu kalbėdamas su JAV Senato užsienio reikalų komiteto pirmininku Robert Menendez, aptarė Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą, Taivano ir migracijos krizės klausimus.

Ministras padėkojo už JAV paramą Lietuvai Taivano klausimu, kurią išreiškė ir JAV Valstybės sekretorius Anthony Blinken rugpjūčio 21 dieną vykusiam pokalbyje su ministru.

R. Menendez pabrėžė, kad Lietuva yra demokratijos „aukso standartas“, ir dabar, kai kyla grėsmė bendroms vertybėms, JAV visomis priemonėmis sieks Lietuvą palaikyti. Pasak R. Menendez, iššūkiai, su kuriais susiduria Lietuva, yra egzaminas visoms likusioms demokratinėms šalims.

Ministras kreipėsi į JAV, prašydamas tęsti politinę paramą Lietuvos Vyriausybei ir suteikti praktinę paramą Lietuvos verslui bei įvertinti tiekimo grandinių diversifikacijos klausimus, atsižvelgiant į tai, kad Kinijoje dirbančios Lietuvos įmonės šiuo metu patiria beprecedentį spaudimą.

Išbraukė P. Cvirkos paminklą iš vertybių registro

Vilnius (BNS) – Nekilnojamojo kultūros paveldo ekspertų taryba išbraukė sovietmečio rašytojo ir politinio veikėjo Petro Cvirkos paminklą iš kultūros vertybių registro.

P. Cvirkos paminklo nuėmimo šalininkai remiasi Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro 2019-ųjų išaiškinimu, kad rašytojas ir politinis veikėjas P. Cvirka savo politinėje-visuomeninėje veikloje aktyviai kolaboravo su okupacinės sovietinės valdžios struktūromis, o jo kolaboravimas sukėlė didelių ir žalingų pasekmių Lietuvos valstybės bei jos piliečių likimui.

Medalį nukaldino iš etiškai išgauto aukso

Vilnius (Pranešimas spaudai) – Minint 32-ąsias Baltijos kelio metines, UAB „Monetų namai“ išleido išskirtinį medalį, nukaldintą iš etiškai išgauto (angl. fairmined) aukso. Medalio tiražas – vos 100 vienetų Baltijos šalių rinkoms, kiekvienas medalis individualiai numeruotas.

Baltijos kelią pagerbiančio medalio averse vaizduojama vyšnia. Jos stambiausi žiedai nurodo Baltijos šalių sostines, o mažesni – miestus, per kuriuos driekėsi žmonių grandinė. Po vyšnia matyti rankomis susikibę žmonės, dar žemiau iškaldinta Baltijos kelio data. Palei medalio briauną keturiomis kalbomis driekiasi tekstas „Baltijos kelias“. Medalio reverse išgraviruotas žemėlapis su išryškintomis Baltijos šalimis, o centre iškaldinta Molotovo-Ribentropo paktą data, po kuria matyti ją pasirašiusių parašai. Medalis nukaldintas iš 999,9/1000 prabos etiškai išgauto aukso ir yra aukščiausios „proof“ kaldinimo kokybės. Jo skersmuo – 18 mm, masė – 3,11 g. Medalio kaina – 749 eurais.

UAB „Monetų namai“ medalį iš etiškai išgauto aukso Lietuvoje išleidžia antrą kartą – pirmasis pažymėjo Baltijos šalių nepriklausomybės atkūrimo šimtmečio sukaktį.

Etiškai išgaunamo aukso judėjimą remia tokie pasauliniai prekių ženklai kaip „Chopard“ ir „Kering“, iš šio aukso gaminami ir svarbūs apdovanojimai – Auksinė palmės šakelė ir Nobelio taikos premijos medalis, kaldinamas Norvegijos monetų kalykloje, priklausančioje grupei „Samlerhuset Group“.

Baltijos kelią pagerbiančio medalis kaldintas iš etiško aukso. Aina.lt

Dėl apsinuodijimo alkoholio surogatais mirė 16 asmenų

Kaune apsinuodiję alkoholio surogatais mirė 16 asmenų, dar du asmenys šiuo metu gydomi reanimacijoje. Kauno apygardos prokuratūros Pirmojo baudžiamojo persekiojimo skyriaus prokurorė Auksė Lipkevičienė teigia, kad šiuo metu Kauno apygardos prokuratūra pradėjo 17 ikiteisminių tyrimų.

Kauno apygardos prokuratūroje šiuo metu yra organizuojama ir vadovaujama 17 ikiteisminių tyrimų dėl 16 asmenų mirties priežasties nustatymo, vienas tyrimas atliekamas dėl neatsargaus gyvybės atėmimo. Dėl tam tikrų baudžiamojo proceso ypatumų šie ikiteisminiai tyrimai dar nėra sujungti į vieną bendrą, tačiau jie yra kelių ikiteisminio tyrimo pareigūnų žinioje, jiems vadovauja vienas prokuroras“, – informavo A. Lipkevičienė.

Pirmosios mirtys tyrėjus atvedė į ramią Kauno Aleksoto gatvelę. Visosnaujienos.lt nuotr.

„Mano minimi ikiteisminiai tyrimai pradėti gavus informaciją iš Kauno gydymo įstaigų, kad pastarąjį mėnesį viename Kauno mikrorajonų randami mirę arba miršta netrukus po atvežimo į gydymo įstaigą asmenys, vartoję stiprius namų gamybos alkoholinius gėrimus, denatūratą ar skiedinius, mišinius, kitokios nežinomos kilmės alkoholi“, – paaiškino ji.

Prokurorės teigimu, būtent medikai atkreipė teisės saugos dėmesį, kad iš vienos Kauno miesto teritorijos atvyksta asmenys su labai panašiais apsinuodijimo simptomais.

„Teisės sauga, įvertinus situaciją apie tokius dėsningumus ankstesniuose ikiteisminiuose tyrimuose, nustatė ir surado šiuo metu gal kelias neteisėto naminio alkoholiu bei jo surogatų platinimo vietas, buvo nustatyti galimi įtariamieji.

Viena įtariamųjų šiuo metu suimta. Šiam asmeniui yra įteiktas pranešimas ir apie įtarimą dėl neatsargaus gyvybės atėmimo, kadangi surinkta duomenų, kurie leidžia pagrįstai manyti ir įtarti, kad įtariamo asmens platinamu alkoholiu surogatu galėjo mirtinai apsinuodiję gyvenęs asmuo“, – sakė ji.

A. Lipkevičienė akcentavo, kad visi ikiteisminiai tyrimai atliekami intensyviai.

„Kitame ikiteisminiame tyrime, kuriame buvo pranešimas apie įtarimą pagal Baudžiamojo kodekso 201 straipsnį, buvo įteiktas asmeniui. Šis asmuo, deja, buvo vakar vakare pristatytas į Kauno klinikas dėl apsinuodijimo ir šiandien yra miręs“, – taip pat informavo ji.

Mirtina metanolio dozė – 30 mililitrų

„Visada atrodė, kad Lietuva yra saugi valstybė, esame girdėję apie apsinuodijimo etanoliu protrūkius Čekijoje, Estijoje, bet Lietuvoje buvo pavieniai atvejai, bet jie nebuvo dažni. Apsinuodijimai yra sunkūs, manome kliniškai, kad apsinuodijimas įvyko metanoliu, metilo spiritu. Tai labai klaidingas nuodas, turbūt pats nuodingiausias alkoholio surogatas“, – teigė toksikologas Jonas Šurkus.

Toksikologo teigimu, metanolis klaidingiausias yra dėl to, kad pagal savo savybes, t.y. skonį ir kvapą jis beveik nesiskiria nuo etanolio, normalaus alkoholio.

Jo teigimu, mirtina metanolio dozė yra 30 mililitrų, nuo 10 mililitrų metanolio žmogus gali apakti.

J. Šurkus teigia, kad yra šansų, kad kažkas iš pacientų pasveiks, tačiau jiems galimai liks liekamieji reiškiniai.

„Matau problemą, kad vieni žmonės pirko ir gėrė iš karto, kiti žmonės nusipirko ir pasidėjo, gali nusinešti į svečius (...). Tai viena banga praėjo ūmiai, kurie vartojo iš karto, gali būti kita banga, kurie nusipirko“, – akcentavo jis.

„Jeigu žmogus gėrė gryną metanolį ir jo gėrė daug, pasireiškė anksčiau, gali po valandos ar kelių būti skausmai, traukuliai. Didysis apsinuodijimas bus vėliau, jis gali būti po 8-10 val., o jei dar gėrė alkoholi, gali ir vėliau“, – taip pat paaiškino jis.

Toliau tiriant apsinuodijimo neaiškios kilmės alkoholiu atvejus Kaune ir siekiant identifikuoti kuo daugiau nelegalių alkoholio prekybos taškų, Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato kriminalistai įvairiose Aleksoto vietose atliko dar 14 kratų, kurių metu skirtingose vietose rado ir paėmė neaiškios kilmės skysčio, kuris perduotas tolimesnei ekspertizei. Kratų metų taip pat rasta ir keli šimtai pakelių kontrabandinių cigarečių bei auginamų kanapių.

Svarbiausias policijos pareigūnų tikslas – nustatyti pagrindinius neaiškios kilmės alkoholio kelius į nelegalią rinką ir kuo greičiau išaiškinti pirminį šaltinį.

Policija prašo gyventojų pranešti apie jiems žinomus nelegalios prekybos alkoholiu „taškus“ ar turint bet kurios kitos tyrimui aktualios informacijos.

Teisės saugos pareigūnai ir medikai įspėja gyventojus nepirkti ir nevaruoti neaiškios kilmės alkoholinių gėrimų, taip pat nesivaisinti iš kitos taros galimai perpiltu alkoholiu.

Gėlės, pražydusios dailininko vaizduotėje

Rimantas Laniauskas

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Druskininkų miesto muziejaus galerijoje veikia spalvinga paroda „Gėlė iš atviruko. R. Laniauskui (1937–2014) atminti“. Joje pristatomi dailininko Rimanto Laniausko Jungtinėse Amerikos Valstijose sukurti atvirukai, kurių nemažą dalį menininko našlė Irena kartu su visu jo archyvu padovanojo Druskininkų muziejui. R. Laniauskas – Čikagos lietuviams gerai žinomo jėzuitų kunigo Luko Laniausko dėdė.

Kaune gimęs R. Laniauskas būdamas septynerių 1944-aisiais su tėvais pasitraukė į Vokietiją, o 1949 metais atsidūrė JAV. Čia mokėsi Benediktinų gimnazijoje, Clevelando meno institute ir Cooper meno mokykloje (Cooper School of Art) Clevelande, kurią baigė 1963 metais. Po studijų pradėjo dirbti antroje pagal dydį Amerikos atvirukų kompanijoje „American Greetings Corp.“ Clevelande – iš pradžių buvo dailininku, po to produktų koordinatoriumi, dar vėliau – ir meno direktoriumi. Šioje kompanijoje jis išdirbo 35 metus ir per juos sukūrė šimtus spalvingų atvirukų pačiomis įvairiausiomis temomis ir progomis.

R. Laniausko darbai buvo eksponuojami Amerikos akvarelininkų parodose New Yorke, Čikagoje, kituose Amerikos miestuose. Jo kūryba įvertinta įvairiais apdovanojimais ir diplomais, apie jį ne kartą rašė Amerikos spauda.

Pasak šios parodos Druskininkuose koordinatorės Romos Dumčiuvieneš, menininko tėvas iš pradžių priešinosi sūnaus mokslams, sakdamas, kad dailininko profesija nėra rimta, bet vėliau, kai lydėdavo į personalines parodas įvairiuose Amerikos miestuose, juo didžiavosi. Dailininkas nepasidavė komercinio meno reikalavimams, išliko originalus.

Pirmoji paroda – Čikagoje

Dar 1967 metais Balzekas lietuvių kultūros muziejaus įsteigėjas Stanley Balzekas jaunesnysis pakvietė R. Laniauską surengti savo kūrinių parodą Čikagoje, sulaukusią didelio pasisekimo. Nuo to laiko jis dalyvavo amerikiečių parodose ir net du kartus yra dalyvavęs Amerikos akvarelininkų sąjungos (American Water Color Society) parodose, į kurias galima patekti tik milžiniškos atrankos būdu.

R. Laniausko darbų gausu privačiose meno mylėtojų kolekcijose, įvairiuose muziejuose, vienas jų puošia ir Lietuvos prezidentūros rūmus – dailininkas jį padovanojo prezidentui Valdui Adamkui. Menininkas ir studijuodamas, ir dirbdamas, ir išėjęs į pensiją nuolat tapė, rengė savo kūrybos personalines

Parodoje – spalvingi R. Laniausko sukurti atvirukai.

A. Vaškevičiaus nuotr.

ekspozicijas, dalyvavo kolektyvinėse parodose.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas nemažai išėvijęs menininkų paskatino grįžti į Tėvynę. Sugrįžti apsisprendė ir R. Laniauskas – 2004 metais jis parvyko ir apsigyveno Druskininkuose, kur beveik dešimt metų, iki savo mirties buvo aktyvus Druskininkų dailininkų bendruomenės narys, dalyvavo druskininkiečių parodoje „1“, kuri nuo 2002 m. iki 2011 metų buvo organizuojama Druskininkų miesto muziejuje. Jis dalyvavo grupinėse parodoje ne tik Druskininkuose, bet ir Birštone, taip pat Lenkijoje.

R. Laniausko žmonos Irenos Druskininkų miesto muziejui padovanojote vyro archyvinėje medžiagoje – vertingi, unikalūs jo pieštų atvirukų projektai, susirašinėjimas, atskleidžiantis įdomių detalių apie menininko darbą. Čia yra ir Hollywoodo žvaigždės aktorės Rutos Lee laiškas, kuriame ji išreiškia pagėidavimą išgyti R. Laniausko paveikslą.

Tarp dokumentų – įvairios padėkos, mokyklų baigimo diplomai, tapybos darbų ir asmeninio gyvenimo

mo fotografijos, parodų lankstinukai, iškarpos iš laikraščių apie dailininko kūrybą. Parodoje eksponuojama ir fotografo Algimanto Kezio sukurta meninė portretinė R. Laniausko nuotrauka.

Tokių gėlių nėra...

2010 m. Druskininkų miesto muziejuje buvo surengta pirmoji Lietuvoje personalinė dailininko paroda „Rimo prošvaitės“. Pasak R. Dumčiuvieneš, tada Rimas (taip autorius pasirašydavo savo kūrinius) pasakojo, kad pasiūlymas piešti gėlių žiedus jo iš pradžių nežavėjo, atrodė per daug nuobodus ir apribojantis menininko ambicijas. Toks darbas, jo didžiai nuostabai, nebuvo labai lengvas. Dailininkui teko įsitikinti, koks kaprizingas yra augalo žiedas. Autorius tvirtino, kad net gėlės žiede jis jaučia augalo arterijas ir venas, kurias reikia matyti ir suvokti kaip šio nuostabaus Dievo kūrinio gyvastį. Šio suvokimo, pasak autoriaus, jį išmokė gyvenimas.

Rašytoja, žurnalistė Aurelija Balšaitienė apie R. Laniausko parodą Clevelande rašė: „Rimas mėgsta gėles, tačiau jos nėra mums įprasti 'nature morte'". Iš tolo gėlės atrodo panašios į ramunes. 'Aš piešiu iš savo vaizduotės. Tokių gėlių nėra,' – sako jis man, kukliai nusijuokdamas. Gėlės gyvos, atrodo, kad, arčiau priejus, turėtų skleisti egzotišką aromatą... Bet aš jų pažinti negaliu. Jos žydi Rimo vaizduotėje”.

Nukelta į 14 psl.

Marijampolėje tęsiama gatvės meno tradicija. Jos iniciatorius – New Yorke gyvenantis dailininkas Ray Bartkus

Ray Bartkaus kūrinys.

WU Wing Yee kūrinys.

Aštuntasis Tarptautinis meno ir architektūros simpoziumas „Malonny“ marijampoliečiams padovanojo 5 ryškius, įdomius ir išskirtinius meno kūrinius, kurie papildė 27 jau esančių kūrinių gretas.

Jau aštuntąjį savo darbą miestui padovanojo „Malonny“ tradicijos įkūrėjas ir dalyvis Ray Bartkus, sukūręs įspūdingo dydžio, 21 metro aukščio, meno kūrinių pavadinimu „Nesvarumo būseną“.

Menininkas teigė, kad šį kūrinių jį paskatino sukurti pandemine situacija, kurioje jis ir pats jautėsi tarsi esąs nesvarumo būsenoje, kuomet kasdien tiek jis, tiek visa žmonija susidūrė su nežinomybe kas toliau bus, todėl šio kūrinių kairiajame kampe menininkas vaizduoja laivą, kuris siejasi su Biblijoje minima Nojaus arka, o laiptais keliaujantys pasaulio sutvėrimai – bandymą išgyventi ir išsaugoti gyvybę.

Piešinio viduryje esantis astronautas taip pat atspindi žmonijos sie-

kį persikelti gyventi į kosmosą, bandant išlikti. Ray Bartkaus piešinio idėją pristatė Martynos Levanės šiuolaikinio šokio grupės „Le Nos“ šokėja Augustė Daugėlaitė.

Ketvirtus metus iš eilės prie sienų tapybos konkurso būdu kviečiamas prisijungti vietos menininkas. Šiais metais sienų tapybos konkursą laimėjo marijampolietė Rūta Juškauskaitė, kartu su savanorių komandos pagalba ant senos elektros pastotės realizavusi meno kūrinių „Aukšta įtampa“, kuris įprasmina paauglystės prisiminimus: susitikimus automobiliuose, pirmuosius pasimatymus bei kylančią įtampą prieš pirmąjį bučinį, stovėjimo aikštelių romantiką.

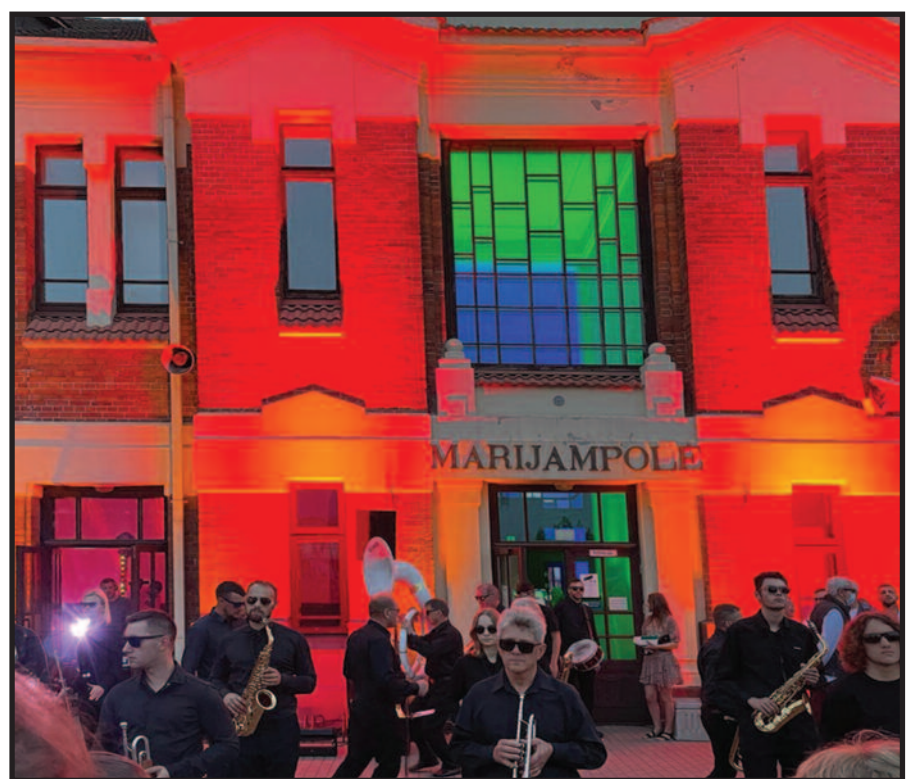
„Malonny simpoziumas tapo viena stipriausių mano gyvenimo patirčių. Esu dėkinga organizatoriams už palaikymą kiekviename žingsnyje bei būvimą visada šalia. Didžiausias ačiū savanoriams, be kurių šis projektas neįmanomas, Jūsų laikas ir atsidavimas šiam projektui yra motyvuojanti jėga kūrėjams. Ačiū, kad buvote kartu

Henrik Drescher meno kūrinys.

Prie Philip Grisewood darbo.

„Malonny'8“ sienų tapybos pristatymą vainikavo muzikinis spektaklis..

šioje kelionėje. Jaučiuosi tarsi po labai geros stovyklos, kurioje visą savaitę gyvenome vienu tikslu ir užsidegimu, o dabar staiga viskam pasibaigus turime sugrįžti į paprastą kasdienybę”, – pasakojo Rūta. Jos meno kūrinių pristatymo metu skambėjo legendinės „Depeche mode” grupės dainos, kurias atliko Jonas Stadulis ir Nedas Marušauskas.

Marijampolės miestą papuošė ir antrą kartą projekte dalyvaujančio iliustratoriaus bei grafikos dizainerio Philip Grisewood kupinas spalvų ir simbolių meno kūrinys. Nors dėl pandemijos menininkas atvykti negalėjo, jo meno kūrinių įgyvendinti padėjo savanorių komanda.

Philip naujasis kūrinys – „Malonny'2” metu sukurtas piešinio „Vartotojiškumas” tęsinys, kuriame esantys simboliai atspindi šiuolaikinį vartotojiškumą, viso to pasekmes bei siekia atkreipti visuomenės dėmesį, skatina susimąstyti ir bandyti pasikeisti. Puikią nuotaiką ir emocijas piešinio pristatymo metu ekskursijos dalyviams dovanojo klounas ir linksmasis magas Tukas.

Sienų tapybos plenero metu nuotoliniu būdu pasitelkiant savanorių pagalbą taip pat tapė menininkai Henrik Drescher bei WU Wing Yee.

Henrik Drescher pasirinko sukurti abstraktų meno kūrinių, kuriame spalvotų apskritimų pagalba sukurta optinė trimatė kosminė ar geometrinė erdvė, į kurią žvelgiant tarsi galima iš-

girsti sklindantį aidą ar garsą. Šį potyrį savo pasirodymu puikiai atskleidė Dainos Misiukevičienės šokių grupės „Arabeskas” šokėjos.

Iš Honkongo kilusios menininkės WU Wing Yee meno kūrinys pavadinimu „Kalba” simbolizuoja pasaulyje esančias kalbas ir jų svarbą žmonių bendravimui. Menininkė teigia, kad „kalba yra tiltas, jungiantis žmones”. Šį meno kūrinių įprasmino Marijampolės Jono Totoraičio progimnazijos moksleivė bei Malonny projekto dalyvė Laura Pečkauskaitė, atlikusi Edith Piaf prancūzišką dainą „Non je ne regrette rien”.

Ekskursijoje dalyvavęs Marijampolės savivaldybės meras Povilas Iso da dėkodamas Ray Bartkui, renginio organizatoriams ir savanoriams už Malonny idėjos puoselėjimą, džiaugėsi, kad jau aštuonerius metus miestą puošia išskirtiniai ir dėmesį pritraukiantys meno kūriniai. Meras tikisi, kad šis projektas tęsis dar ne vienerius metus ir džiaugiasi, kad tai vyksta ne kur kitur, o Marijampolėje.

„Malonny'8“ sienų tapybos pristatymą vainikavo „Viduramžiai LT” komandos atliktas muzikos, šokio ir ugnies spektaklis, palikęs įspūdį visiems renginio dalyviams. Nuo šiol Marijampolės miesto erdvėse puikuojasi net 32 meno kūriniai, apie kuriuos kalbama ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų.

Organizatorių inf.

PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikuskas

Talibanas: nepritarsime evakuacijos pratęsimui

Washingtonas (ELTA, BNS) – JAV vyriausybė, pasak prezidento Joe Bideno, kalbasi su kariškiais dėl galimo evakuacijos iš Afganistano misijos pratęsimo po rugpjūčio 31-osios.

„Tarp mūsų ir kariuomenės vyksta diskusijos dėl pratęsimo“, – sakė jis Baltuosiuose rūmuose. – Mes tikimės, kad pratęsimo nereikės“.

Praėjus savaitei po to, kai Talibanas perėmė valdžią Afganistane, J. Biden dar kartą pažadėjo grąžinti namo visus amerikiečius, kurie nori išvykti. JAV vyriausybė, be to, esą stengiasi išgubėti iš šalies užsienio pajėgoms talkinčius afganistaniečius, kitus pažeidžiamus afganistaniečius bei šalių partnerių piliečius.

J. Biden, atsakydamas į klausimą, kaip JAV reaguotų, jei G7 šalys paprašytų ilgesnio amerikiečių ginkluotųjų pajėgų buvimo Kabulo oro uoste, teigė, „kad pažiūrėsime, ką galime padaryti“.

Kabulo oro uoste toliau tvyro desperacija. Pasak stoties CNN, oro uoste ir jo prieigose spietėsi per 20 000 žmonių. Anot J. Bideno, JAV daliniai išplėtė saugumo zoną aplink oro uostą. Talibanas esą „bendradarbiavo“.

Pasak JAV prezidento, evakuacija gerokai įgavo pagreitį. Nuo evakuacijos misijos pradžios rugpjūčio 14 dieną JAV pajėgos ir jų koalicijos partnerės iš Kabulo išskraidino beveik 28 000 žmonių.

J. Biden įspėjo dėl „Islamo valstybės“ teroristinių išpuolių pavojaus Kabulo oro uoste.

Tačiau Talibanas nepritars Vakarų šalių evakuacijos misijos iš Afganistano pratęsimui. Tai pareiškė talibų atstovas.

„Jei JAV ar Didžioji Britanija prašys papildomo laiko evakuacijai tęsti, atsakymas bus „ne“, sakė Suhail Shaheen, Talibano delegacijos Kataro sostinėje Dohoje narys.

Rugpjūčio 31 dienos terminas yra „raudonoji linija“, – kalbėjo atstovas. Jo pratęsimas esą prilygtų jo šalies karinės okupacijos pratęsimui. „Tai sukurs nepatvirtintą tarp mūsų. Jei jie ketina pratęsti okupaciją, mes reaguosime“, – pabrėžė S. Shaheen.

CŽV vadovas slapta susitiko su Talibanu

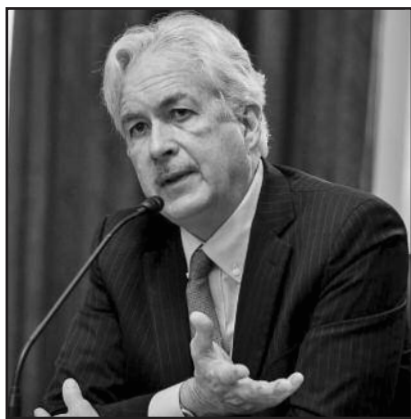
Washingtonas (BNS) – CŽV vadovas William Burns surengė slaptą susitikimą Kabule su vienu iš Talibano įkūrėjų mulla Abdul Ghani Baradar, pranešė laikraštis „The Washington Post“.

Rugpjūčio 23 dieną vykęs susitikimas – jei informacija bus patvirtinta – yra šio islamistų judėjimo ir JAV prezidento Joe Bideno administracijos aukščiausio lygio susitikimas po talibų sugrįžimo į valdžią. Jis surengtas vis labiau skubant iš Talibano kontroliuojamo Afganistano evakuoti tūkstančius žmonių.

W. Burns yra tarp labiausiai patyrusių J. Bideno diplomatų, o A. G. Baradar, vadovavęs Talibano politiniam biurui Katarė, yra vienas svarbiausių valdžią Kabule užgrobusių režimo lyderių.

Laikraštis rašė, kad tikriausiai kalbėta apie termino Jungtinės Valstijoms užbaigti žmonių evakuaciją iš Kabulo nukėlimą.

Kelios Vakarų valstybės įspėjo, jog per tokį trumpą terminą nebus įmanoma evakuoti visų norinčiųjų.

Žiniasklaida teigia, esą W. Burns, su talibų vadovais aptarinėjo evakuacijos termino nukėlimą. Al Arabiya nuotr.

Prašo nutraukti specialistų išvežimą iš Afganistano

Kabulas (BNS) – Talibano atstovas pareiškė, kad Jungtinės Valstijos turėtų nutraukti kvalifikuotų afganistaniečių evakavimą ir perspėjo Vakarų pajėgas nepratęsti transportavimo iš šalies termino po rugpjūčio 31 dienos.

Griežtosios linijos islamistų grupuotė nurodė, kad amerikiečiai iš Afganistano išveža „afganistaniečių ekspertus“, įskaitant inžinierius.

„Mes prašome jų nutraukti šį procesą“, – Kabule pareiškė Talibano atstovas Zabihullah Mujahid.

Prancūzijoje nesibaigia protestai

Paryžius (BNS) – Per 175 tūkst. žmonių dalyvavo savaitgalį Prancūzijos miestų gatvėse surengtose protesto akcijose prieš vadinamuosius sveikatos pasus.

Protestai prieš „sveikatos pasų“ sistemą, dėl kurios, pasak priešininkų, yra nesąžiningai ribojamos nepasiskiepijusių teisės, vyko šeštą savaitgalį iš eilės.

Vidaus reikalų ministerija, pranešė, kad į gatves išėjo 175,503 žmonės. Valdžia skelbė, kad ankstesnį šeštadienį, rugpjūčio 14-ąją, protestuose dalyvavo 214,845 žmonės, o rugpjūčio 7-ąją jų, VRM duomenimis, buvo dar daugiau – apie 237 tūkstančius.

Iš viso Prancūzijoje praėjusį šeštadienį buvo surengta 220 protesto akcijų, įskaitant keturias akcijas Paryžiuje, kuriose dalyvavo apie 14,7 tūkst. žmonių.

Sveikatos paso reikia, norint pavalgyti ar išgerti tiek restorano viduje, tiek lauke. Jis yra privalomas tarpmiestiniam transportui, įskaitant greituosius traukinius ir vidaus skrydžius, tačiau nėra reikalingas metro ir priemiestiniam transportui.

Praėjusį savaitgalį atlikta apklausa parodė, jog dauguma prancūzų palaiko sveikatos paso sistemą, o protestuotojams pritaria tik maždaug trečdalis gyventojų.

Penki Talibano pažadai Afganistanui ir pasauliui

Valdžią Afganistane užgrobus Talibanas bando raminti išsigandusius afganistaniečius ir nerimąjančią tarptautinę bendriją, kad šį kartą jo valdymas „teigiamai skirsis“ nuo brutalaus talibų režimo 1996–2001 metais, tačiau šiais islamistų judėjimo pareiškimais tiki tik nedaugelis.

Toliau apžvelgiami penki dalykai, kuriuos Talibanas pažadėjo, ir ankstesnė talibų pozicija dėl šių sričių.

Moterys turės teises, bet...

Talibanas yra „išsipareigojęs“ dėl moterų teisių; moterys galės dirbti bei mokytis, pareiškė judėjimo atstovas Zabihullah Mujahid.

Tačiau kaskart paminėdamas moteris jis pabrėždavo, kad jų teises apibrėš islamo teisės.

Ją visuomet interpretuodavo ultrakonservatyvi Talibano vadovybė.

Kai praėjusį kartą buvo valdžioje, Talibanas brutaliai varžė moterų teises. Mergaitėms buvo uždrausta lankyti mokyklas; moterims iš esmės buvo draudžiama dalyvauti viešajame gyvenime, o iš namų jos galėdavo išeiti tik su visą kūną, įskaitant veidą, dengiančia burka ir lydimos artimo giminaičio vyro.

Taisyklių pažeidimais apkaltintoms moterims būdavo skiriamos griežtos bausmės, įskaitant mirties bausmę užmetant akmenimis už svetimavimą.

Net po Talibano nuvertimo per JAV vadovautą invaziją 2001 metais moterims galiojo panašūs suvaržymai Talibano kontroliuojamose teritorijose. Kovotojai du dešimtmečius grasindavo aktyvistėms, žurnalistėms, parlamentarėms ir net pedagogėms bei jas puldinėdavo.

Amnestija visiems?

Talibanas tvirtina, kad atleido visiems, kas su juo kovojo, įskaitant vyriausybės pareigūnus, policiją ir ginkluotąsias pajėgas.

Tačiau daug kas tai vertina skeptiškai dėl ankstesnių tokių pareiškimų apie amnestijas, o dešimtys tūkstančių afganistaniečių po Talibano pergalės baimindamiesi keršto desperatiškai bando išvykti iš šalies.

Valdant pirmajam Talibano režimui, jo kovotojai žudydavo politinius oponentus, rengdavo civilių gyventojų, įskaitant religines mažumas, žudynes.

Pastaraisiais mėnesiais Talibanas kaltinamas pasidavusių karių ir civilių žudymu. Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisarė sakė, jog buvo pranešimų apie galimus karo nusikaltimus.

Ambasadų, užsienio organizacijų saugumas

Talibanas iškart ėmėsi raminti užsienio vyriausybes ir organizacijas, kad jų ambasados, biurai ir darbuotojai yra saugūs, o vienas rusų diplomatas sakė, kad situacija jau yra geresnė nei valdant ankstesnei administracijai.

Tačiau anksčiau Talibanas pasirodydavo prastai, kalbant apie užsienio darbuotojų ir misijų apsaugą.

1996 metais talibai įžengė į vieną Jungtinių Tautų kompleksą, kur buvo suteiktas prieglobstis buvusiam prezidentui Najibullah, ištempė jį lauk, nužudė, o jo kūną pakabino ant stulpo.

Po dvejų metų, užėmė šiaurinį Mazari Šarifo miestą, talibai įsiveržė į Irano konsulatą, kur nužudė devynis diplomatus ir žurnalistą.

Teritorijos nenaudojimas prieš kitas šalis

Tarp svarbių pernai pasirašyto JAV ir Talibano susitarimo dėl amerikiečių pajėgų išvedimo klausimų buvo sąlyga, kad Talibanas neleis iš Afganistano veikti kovotojų grupuotėms.

JAV vadovaujamos pajėgos pirmąjį Talibano režimą nuvertė todėl, kad jis po 2001 metų rugsėjo 11-osios atakų neišsivadėjo Osama bin Laden ir tarptautinio teroristų tinklo „al Qaeda“.

Talibanas pabrėžia, kad laikysis šio sutartyje numatyto išsipareigojimo, ir po valdžios perėmimo pakartojo, kad grėsmės kitoms šalims nebus.

Tačiau birželį paskelbtoje JT Saugumo Tarybos ataskaitoje sakoma, kad Talibanas ir „al Qaeda“ iki šiol palaiko glaudžius ryšius.

Jokių narkotikų

Talibanas yra pažadėjęs padaryti galą narkotikų industrijai Afganistane, kuris yra tarp pagrindinių narkotikų, įskaitant heroiną, gamybos ir kontrolierių regionų pasulyje.

Tai gali būti sunku pasiekti, ypač jei naujoji vyriausybė negalės naudotis tokiais finansiniais ištekliais ir užsienio pagalba, kokie du dešimtmečius palaikė trapią Afganistano ekonomiką.

Ir nors talibai teigia priešingai, JT stebėtojai sako, kad nelegali narkotikų industrija yra tarp didžiausių Talibano pajamų šaltinių. Pernai paskelbti skaičiai rodo, kad iš šios veiklos Talibanas gauna šimtus milijonų eurų.

Abejojama, ar talibai toleruos moterų teises. NYT nuotr.

Parengė Dainius Ruževičius

SPORTAS

Olimpinis nuosmukis Tokijuje: vertinimai ir pasiūlymai ateičiai

Lietuvai nederlingos Tokijo olimpinės žaidynės išaukė būtinus pokyčius sporto sistemoje. „Į sportą reikia būtinai atsisukti,“ – teigė D. Gudzinevičiūtė.

M. Griškonis: „Lietuvos sportas privalo turėti aišką, ilgalaikę strategiją – tik taip judėsime į priekį“.

Blogiausios žaidynės pagal valstybių įskaitoje užimtą poziciją, prasčiausias pasirodymas šiame amžiuje pagal medalių derlių – tokios buvo Lietuvai Tokijo olimpinės žaidynės, kuriose daugiau nei pusė sportininkų nepasiekė jiems prieš svarbiausių penkerių metų startą keltų uždavinių.

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) prezidentė Daina Gudzinevičiūtė, dar prieš kelionę į Tokiją matydama susitraukusią delegaciją, šūktelėjo: „Katastrofa!“ Pasibaigus olimpinei atrankai vos 37 mūsų šalies sportininkai buvo įvykdę normatyvus. Dėl palankių aplinkybių į Tokiją iš-

2012 ir 2016 m. lietuviai pelnė po 3–5 medalius. Sydnejuje ir Londone turėjome po du olimpinis čempionus, o tai leido medalių klasifikacijoje užimti 33-iają vietą tarp daugiau nei 200 pasaulio valstybių.

Šiomet L. Asadauskaitės-Zadneprovskienės sidabras neleido pakilti aukščiau 77-osios pozicijos. Šalių rikiuotėje Lietuva 77–82 vietas pasidalijo su Bahreinu, Saudo Arabija, Šiaurės Makedonija, Namibija ir Turkmėnija. Tai – rekordiškai žema vieta per visą šalies istoriją po nepriklausomybės atkūrimo.

Nuo keturių iki vieno. Taip krito Lietuvos olimpinė medalių skaičius nuo 2016-ųjų. O kitos Baltijos šalys po sunkių Rio de Janeiro žaidynių šoko aukštin. Latvija pasipuošė krepšinio trijuliu auksu ir sunkiatlečio bronza, o vieną olimpinę medalių prieš penkerius metus pelnėsi Estija iškovojo fechtavimo auksą ir bronzą. Tai pirmasis atvejis per visą istoriją, kai abi Baltijos kaimynės vasaros žaidynėse aplenkė Lietuvą.

Bendroji medalių lentelė patvirtina, kad Europos šalims visada sunkiau rungtyniauti Rytuose vykstančiose žaidynėse, tačiau ne visoms: štai Lenkija, palyginti su Rio de Janeiru, padidino savo medalių skaičių nuo 11 (2 aukso, 3 sidabro, 6 bronzos) iki 14 (4 aukso, 5 sidabro, 5 bronzos). Ne daug sumenko ir Baltarusijos kraitis: nuo 9 (1 aukso, 4 sidabro, 4 bronzos) iki 7 (1 aukso, 3 sidabro, 3 bronzos). Žodžiu, tarp kaimynų esame paskutiniai, todėl nepakaks vien išsiaiškinti, kas kaltas. Nes bendra situacija atrodo blogėjanti, o iki Paryžiaus žaidynių – tik treji metai.

LTOK vadovė ne kartą pirštu baksnojo į 2017-uosius, kai buvo pradėta Lietuvos olimpinio sporto centro (LOSC) reforma, perkeltant visus sportininkų rengimo rūpesčius federacijoms. Mažesnėms tai buvo per didelė našta, ypač dėl sporto medicinos reikalų.

Sistema tarnauja ne atletams

Šalyje šiuo metu kalbama apie sporto finansavimo, sportininkų rengimo sistemos pasikeitimus. Daugiausiai sportininkų į olimpines žaidynes deleguojančios Lietuvos lengvosios atletikos federacijos (LLAF) vadovas Eimantas Skrabulis pastebėjo nemalonią tendenciją – dalis sportininkų perėmė

LTOK būdingą toną ir dėl prastos sporto situacijos kaltina federacijas ar 2018 m. pradėtą sporto reformą. Daugiau nei du dešimtmečius LLAF vadovaujantis E. Skrabulis linkęs nesutikti su Švietimo, mokslo ir sporto ministre Jurgita Šiugždinienė ir kitais sporto bendruomenės atstovais, kurie šalies sportą vertina žemiausiame taške.

„Ne reformą reikia kaltinti, o tai, kad reforma nėra pilnai įgyvendinta. Mes išlepinti pergalėmis. ...Bet sporte visko būna, ir pergalės džiaugsmo, ir pralaimėjimo kartėlio. Sportas nėra vien tik pergalės, bet ir traumas, ir nusivylimai. Stiprus sportininkas ar stipri bendruomenė sugeba tai išgyventi, jei turi sprendimo kelius ir žino, kaip tą pasiekti,“ – argumentavo E. Skrabulis.

Šalies vadovas Gitanas Nausėda kartu su sporto federacijų vadovais, olimpiečiais, švietimo, mokslo ir sporto ministre praėjusią savaitę aptarė sporto problematikos klausimus.

Premjerė Ingrida Šimonytė teigė, kad Lietuvos rezultatai Japonijoje nėra vienų metų pasekmė, todėl reikės spręsti sporto finansavimo ir praktinio sportininkų rengimo klausimus.

Ministrė J. Šiugždinienė į olimpiados rezultatus sureagavo išplatintu pranešimu ir aptakiomis frazėmis apie liūdną situaciją: „Sportas apskritai nėra identifiкуotas kaip valstybei svarbi ir reikšminga veikla.“ Išgirdus tokius svarstymus reikia būti labai dideliu optimistu, kad tikėtum, jog 2024 metais Paryžiuje bus geriau.

„Neabejoju, kad sportininkai olimpiadoje padarė viską, kas buvo jų jėgoms. Atletams dalyvavimas olimpinėse žaidynėse yra karjeros viršūnė, kurią labai sunku pasiekti. Nuoširdžiai dėkoju jiems. Atmetus ypatingai sudėtingą pasirengimą pandemijos sąlygomis ir varžybų trūkumą, turime pripažinti – esame duobėje“, – sakė ministrė.

J. Šiugždinienė taip pat teigė, kad reikia dar kartą įvertinti ir strateginių sporto šakų sąrašą, su jomis būtų susieta ir sporto infrastruktūra. Anot ministrės, specialiai suburtoje darbo grupėje bus pradėta rengti aukšto meistriškumo sporto strategija, o sportininkų rengimo sistema bus peržiūreta iki kitų metų. Taip pat aukšto meistriškumo atletų situaciją keistų koreguojamas Sporto įstatymas. Pavasarį Seime nebuvo patvirtintas šio įstatymo pakeitimo projektas, kuriame suplanuotos aukšto meistriškumo atletams reikšmingos permainos. Tikimasi, kad pakoreguotas projektas sulauks pritarimo Seimo rudens sesijoje.

Svarbiausias numatomas pokytis – pasikeitęs finansavimas aukšto meistriškumo sportui. Nuo 2016 m. aukšto meistriškumo sportui skiriamas biudžetas nedidėjo, o įstatymo projekte numatyti pokyčiai leistų jį padvigubinti – nuo 7 iki 14 mln. eurų per metus.

Nukelta į 14 psl.

Tik L. Asadauskaitės-Zadneprovskienės sidabrinis medalis šiuolaikinės penkiakovės rungtyje tapo gaiviu gūsiu Tokijo olimpinėse žaidynėse.

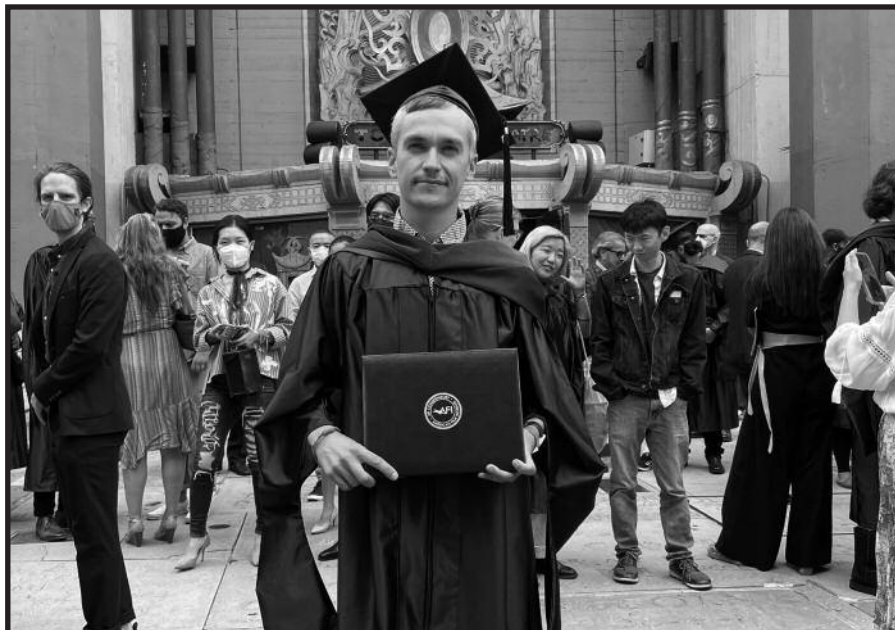
vyko dar penki, bet 42 sportininkai buvo mažiausias skaičius per atkurtos nepriklausomybės laikotarpį.

„Lyginant su ankstesniais metais – rezultatai yra prastesni. Mūsų sportininkai nepadarė to, ką galėjo padaryti, bet jų dėl to visiškai nesmerkiu. Tam buvo objektyvių priežasčių. Minime pandemiją – kažkam ji pridėjo metus laiko ir padėjo geriau pasiruošti, o iš kažko atėmė galimybę, – kalbėjo D. Gudzinevičiūtė.

Sumenkusi kiekybė atsiliopė ir kokybei – tik Lauros Asadauskaitės-Zadneprovskienės puikus jojimas ir sidabrinis medalis šiuolaikinės penkiakovės paskutinėje rungtyje tapo gaiviu gūsiu. „Laura iš tikrųjų šaunuolė. Ji apgynė mūsų sporto garbę“, – sakė vienas iš tituluočiausių visų laikų Lietuvos sportininkų, buvęs disko metikas ir šiuo metu Seimo nario pareigas einantis Virgilijus Alekna.

1996 m. Atlantoje panašiai strigusią Lietuvą gelbėjo krepšinininkų bronza. Tuo tarpu 2000, 2004, 2008,

Kelias į tarptautinius kino vandenius

S. Lukoševičius rankose – geriausios pasaulyje kino mokyklos diplomai.

Kiekviena diena – gyvenimas kinu ir kine.

Atrodo, dar visiškai nesenai džiazgėmės Saulius Lukoševičiaus sėkme 24-ajame Rhode Island tarptautiniame kino festivalyje. Šio JAV Kino meno ir mokslo akademijos apdovanojimų („Oskarų“) kvalifikaciją turinčio festivalio konkursinėje programoje buvo rodomi net du lietuvių kino operatoriaus darbai – „Bound“ (rež. Mikhail Saburov) ir „Unfolded“ (rež. Cristina Picchi). Už antrąjį darbą, trumpametražį filmą „Unfolded“ (liet. „Išsiskleidimas“), jam buvo įteiktas geriausio kino operatoriaus apdovanojimas.

Bet tai įvyko jau lygiai prieš metus, 2020-ųjų rugpjūtį. Saulius tuomet dar buvo American Film Institute – AFI (Los Angeles) studentas. O štai dabar jis – absolventas. Iškilminga diplomų įteikimo ceremonija įvyko praėjusį šeštadienį, rugpjūčio 21 dieną, Los Angeles TCL Chinese Theatre ir buvo tiesiogiai transliuojama internetu.

Šią garsiausią kino operatorių mokyklą pasaulyje Saulius užbaigė ne

Saulius su Guy Livneh, kuris parašė lietuviui rekomendaciją, stojant į AFI.

bet kaip – jo diplominis filmas „The Monkey King“ buvo nominuotas JAV kino mokyklų „Studentų Oskaruose“ vaidybinio filmo kategorijoje.

Kad operatoriaus svajonė – studijuoti AFI – galėtų įsikūnyti, prisidėjo daugybė žmonių ir organizacijų Lietuvoje bei JAV. Operatorius jiems visiems nepaprastai dėkingas. Savo „Facebook“ paskyroje S. Lukoševičius rašo, kad studijų metu jam teko mokytis iš pačių pačių geriausių: Steven Spielberg, Alejandro González Iñárritu, Spike Lee, Sofia Coppola, Dexter Fletcher, Bong Joon Ho, Peter Farelly, Joel Coen, Roger Deakins, Mathew Libatique, Wally Pfister, Rachel Morison, Steve Yedlin, Seamus McGarvey, Brad-

ford Young, Paul Schrader, Aaron Sorokin ir dar daug kitų, įkvėpusių judėti pirmyn.

Nors ir iki magistro studijų Los Angeles S. Lukoševičius buvo gerai žinomas ne tik Lietuvos (2017 m. išrinktas geriausiu operatoriumi), bet ir tarptautiniu mastu, sėkmingai dalyvavęs daugelyje kino festivalių, menininkas neslepia, kad šis diplomai jam – nauja darbų pradžia. Tad sveikiname ir linkime sėkmės!

„Draugo“ inf.

Turite idėjų? Pasidalinkite!

Kviečiame dalyvauti JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) organizuojamoje „Idėjų mugėje“, kuri vyks 2021 m. rugsėjo 11 d., šeštadienį, 1 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439), Lietuvių Fondo salėje. Tai bus vienas iš kelių JAV LB 70-mečiui skirtų renginių, tą savaitgalį vyksiančių Lemonte. Šio renginio tikslas – suburti draugėn JAV lietuvius ir juos vienijančias organizacijas, susipažinti, pasidalinti idėjomis ir surasti būdus jas įgyvendinti, pasitelkiant bendraminčius bei rėmėjus. Kviečiame pasidalinti netikėčiausiomis, originaliomis, kūrybingomis idėjomis, dalintis patirtimi ir įkvėpti vieniems kitus. „Idėjų mugėje“ bus pristatomos idėjos, padėsiančios įtraukti į bendrą veiklą kuo daugiau JAV lietuvių, ypač jaunimo.

Idėją prašysime pristatyti žodžiu, stendiniu pranešimu (plakatas) arba filmuota medžiaga (1–2 min.), kur bus pateikiama informacija apie planuojamą ir/arba vykdomą projektą, aptariami idėjos įgyvendinimo būdai ir priemonės, iškeliami tikslai, apibūdinami numatomi rezultatai ir t. t. Jeigu nebus galimybės atvykti į „Idėjų mugę“, galėsite savo idėją pristatyti nuotoliniu būdu.

Siekiant padėti idėjų autoriams įgyvendinti jų idėjas, kviesime tapti idėjų pirkėjais – jais kviečiame tapti ir pavienius asmenis, ir organizacijas ar kompanijas, norinčias ir galinčias prisidėti savo finansais ar žmogiškaisiais išteklių prie patikusios idėjos įgyvendinimo. Jeigu negalėsite dalyvauti „Idėjų mugėje“, tapti idėjos pirkėju galėsite ir nuotoliniu būdu.

Norint dalyvauti „Idėjų mugėje“ reikalinga išankstinė registracija, užsiregistravusiems pateiksime smulkesnę informaciją apie dalyvavimo sąlygas. Daugiau informacijos – el. paštu: informacija@javlb.org

JAV LB inf.

S. Lukoševičiaus diplominis darbas buvo nominuotas „Studentų Oskarui“.

www.facebook.com/draugolaikrastis

Šv. Baltramiejus – rudens pradžia

Gandrai kyla į kelią kaip pagal komandą, jau žinodami, kur jiems reikia skristi.

Nuotraukos iš interneto

Prieš kelionę būtina pasistiprinti, tad paskui traktorių keliauja pulkai raudonsnapių.

Gyvenant Čikagoje ir kitose JAV vietovėse, kur temperatūra šiuo metu nenukrenta žemiau 90 F, sunku įsivaizduoti, kad kitur žmonės jau pastebi artėjančio rudens ženklus. Bet taip yra.

Lietuvoje nuo seno rugpjūčio 24-ąją minima gandrų, ant sparnų parsinešančių pavasarį ir išsinešančių vasarą, išskridimo diena. Šalį pasiekus krikščionybė, ši diena taip pat pradėta vadinti Šv. Baltramiejaus diena.

Matomi pirmieji rudens požymiai

Etnologas Libertas Klimka, daug metų stebintis gamtos ženklus, gali daug papasakoti apie šią pirmąją rudeni nuspalvintą dieną.

Gandrų išskridimo dieną ne tik išskrenda paukščiai – pastebima ir daugiau artėjančio rudens ženklų.

„Rudens požymiai kažkaip susiklosto į gandrų išskridimo dieną. Jau ir varlės nebekurkia, sako, Dievas joms nasrus užrakina. Čia su sakmėmis susiję, kad varlės norėjo sušlamšt visus rugius sėjamus, tai už godumą buvo nubaustos“, – pasakoja etnologas L. Klimka.

Sutapatinus gandrų išskridimo dieną su Šv. Baltramiejaus diena, ji tapo svarbi ir kaimo, ir miesto žmogui. Kaimuose iki šios dienos būdavo samdomas kerdžius, tačiau po rugpjūčio 24-osios jo nebereikėjo – vasarojus nupjautas, gyvuliai laisvai ganosi, todėl jiems nebereikalinga priežiūra.

„Dar nuo Baltramiejaus avelės pjaudavo, aišku, dar prisiderindavo prie Mėnulio fazės, kad kailis tvirtesnis būtų, kad kailinukams tiktų pasiūti. Be to, Šv. Apaštalo Baltramiejaus kankinystės ženklas yra peilis“, – pasakojo L. Klimka.

Miestams Šv. Baltramiejaus diena svarbi dėl to, kad jos išvakarėse Vilniuje įkurtas pirmasis amatų cechų, o ši diena dar iki šiol minima, rengiami atšaldai ir mugės:

„Miesto žmonėms Baltramiejaus diena yra labai svarbi, ypatingai Vilniaus, nes Baltramiejaus dienos išvakarėse 1495 metais buvo įsteigtas pirmas amatų cechų, pirmas amatininkų susivienijimas. Aukškalbiai pirmieji susijungė į tokią organizaciją, kuri paskui ilgus šimtmečius, iki pat 19 šimtmečio galo, Lietuvoje padėdavo amatininkams bendruomeniškai gyventi ir tvarkyti savo reikalus.

Todėl paprastai per Baltramiejų vykdavo, ir Vilniuj būdavo ši tradicija, Baltramiejaus mugė. Šiaip jau mugės buvo paplitusios – ten, kur atšaldai, ten ir kermošiai. Sakydavo: ‘Po Švento Jono devynios nedėlaitės ir vėl didelis jomarakėlis’, nes nupjauti vasarojaus grūdai ir matosi, koks derlius – ką galima parduot, o ką reikia nusipirkt žiemai.’

Gandrų kelis – į Afriką

Ne tik žmonės atsisveikindavo su išskrendančiais paukščiais – gandrai taip pat aplankydavo sodybas, šalia kurių buvo įsikūrę ir kurių gyventojus stebėdavo visą vasarą. „Gandrai įnamiai, prie žmogaus gyvena ir labai jie graudžiai atsisveikina su žmonėmis, būtinai aplanko artimiausią sodybą, kurios žmonės ma-

tydavo darbus dirbant laukuose ir kartais eidavo paskui artoją. Jie būtinai aplanko su savo vaikais ir turi išskristi nepaprastai toli, iki 10 tūkstančių kilometrų nuskrenda, iki Pietų Afrikos. Sako, dabar jie turi pamokyt jaunikius, kaip taupant jėgas skristi, panaudojant šiltą oro sroves kylant ir paskui sklendžiant aukštyne. Dideli gandrų pulkai dabar susiburia, jie dar pabūna kažkur netoli jūros ir paskui jau išskrenda į didžiąją kelionę“, – sako etnologas.

Ruoštis kelionei gandrai pradeda jau nuo rugpjūčio pradžios. Jaunikliai mankština sparnus, o jų tėvai intensyviai gaudo maistą ir neša savo vaikams, kad tik šie sukauptų pakankamai jėgų. Prasidėjus rugiapjūtei, į laukus suskrenda jau ir jauni, ir suaugę paukščiai. Jie ištikimai lydi kombainus ar ražienas suariančius traktorius. Čia jiems daug lengviau surasti ir sugauti išbaidytus vabzdžius, peles, varles, ištraukti slieką ar kitą „žemės gyventoją“. Be to, rugpjūčio antroje pusėje suaktyvėja varliagyvių judėjimas, jų jaunikliai migruoja iš išdžiūstančių balų, pievose daugybė žiogų ir kitų vabzdžių, peliniai graužikai aktyviai kaupia atsargas žiemai, todėl atsiranda geresnės gandrų mitybinės sąlygos.

Gandrų kelias ilgas ir sudėtingas, tačiau jiems nereikia jo mokytis. Mūsiškiai paukščiai paprastai lekia vadinamu rytiniu keliu – tiesiai į pietus, aplenkdami Karpatų kalnus, pro Ukrainą, pasiekia Bulgariją. Maisto čia gausu, tad jie keletui dienų apsisotja ir poilsiauja. Po to jų kelias veda per Mažąją Aziją (Turkiją) iki Sinajus pusiasalio, kur paukščiai dar sykį apsisotja ilsėtis. Afrikoje gandrai keliauja Nilo slėniu, kol pasiekia Viktorijos ir Tanganikos ežerus. Kai kurie čia jau lieka žiemoti, kiti skrenda dar toliau ir pasiekia net Pietų Afrikos Respubliką.

Baltieji gandrai keliauja ilgai – per 2–3 kelionės mėnesius šie paukščiai ne visi pasiekia Pietų Afrikos Respubliką. Net jei jiems pasiseka įveikti tolimą kelią ir nepalankias oro sąlygas, Etiopijoje, Somalyje, Zaire ir kai kuriose kitose Afrikos šalyse gandrai medžiojami maistui. Įdomu tai, kad gandrai sudaro ilgalaikes poras. Tačiau patelė ir patinas žiemoja atskirose vietovėse.

Per Baltramiejų – ateities spėjimai

Visoje Lietuvoje galima išgirsti skirtingai vadinamus gandrų – tai ir gužas, ir bacionas, didutis, dar vadintas ir starkumi. Šią dieną moterys šeimai nebegamindavo pavakarių, sakydavo, kad juos išsinešė gandrai:

„Išsineša pavakarius gandrai, nes diena sutrumpėjo, sunkių darbų jau mažai ir beliko – tik bulviakasis, bet tai talkos darbas, kuris nesunkiai įveikiamas būdavo. Todėl šeiminkės jau pavakarių neberuošdavo, sako, gandrai pavakarius atneša per gandrinę kovo 25 dieną, o rugpjūčio 24 dieną išsineša, nes diena sutrumpėjo ir darbų sumažėjo.“

Šią dieną merginos užsiimdavo burtais, kad išsiaiškintų, kas laukia ateityje – kokį partnerį susiras ir kaip viskas klostysis: „Merginos darydavo burtą šią dieną apie savo likimą – ražienose kažkur iškasdavo duobutę ir žiūrėdavo, ką toj duobutėj ras po kelių dienų. Jeigu vorelio išaustą voratinklį, tai reiškia, kad ištėkės už turtingo žmogaus. Jeigu ras ten skruzdėlytę, tai tekės už darbininko varguolio. Blo-

giausia, jeigu varlę ras – iš viso nenusiseks jai gyvenimas.“

Rugpjūčio 24-oji žymėjo ne tik gandrų išskridimą ir pasirodančius pirmuosius rudens ženklus – pagal tai, kokie orai tądien būdavo, žmonės spėsdavo, koks ruduo laukia.

„Žmonės manydavo, kad ši diena yra pranašiška ir rudeniui. Jeigu gražus oras, tai reiškia, kad ruduo dar bus ilgas ir palyginti gražus. Jeigu šiandien lytų smarkiau, ruduo bus lietingas“, – dėstė L. Klimka.

Parengta pagal tv3.lt ir Lietuvos ornitologų draugijos inf.

Gandrai sueina į porą visam gyvenimui. Tačiau patinas ir patelė visada žiemoja atskirai.

Rūpestinga mama ir pamaitina, ir apgina.

Olimpinis nuosmukis Tokijuje

Atkelta iš 11 psl.

Kita svarbi įstatymo projekte numatyta permaina – didesnės valstybės stipendijos sportininkams.

M. Griškonis prašo išgirsti sportininkų balsą

„Sporto bendruomenė priešinama ir skaldoma, kai reikėtų vienyti ir kartu ieškoti strateginių sprendimų“, – išitikines olimpinis vicečempionas irkluotojas Mindaugas Griškonis.

Ketverių olimpinė žaidynių dalyvis M. Griškonis kartu su būriu kitų sportininkų imasi iniciatyvos burti sporto bendruomenę. Irkluotojas prašo įsiklausyti į atletų balsą, kuriant šalies sporto ateities strategiją, nes jos nebuvimas lėmė didžiulį nuopuolį.

„Lietuvos sportas privalo turėti aiškia, ilgalaikę strategiją – tik taip judėsime į priekį, tik taip Lietuvą džiu-ginsime medaliais. Turime visi kartu rasti sprendimą, kuris būtų geriausias sportui ir sportininkams.

Kalbėti apie sporto situaciją reikia, bet mane valdininkai stebina ir pikti-na. Suprantu, kad valdininkai dažnai sportą vertina kadencijomis, bet mums tai – visas gyvenimas.

Problemos, su kuriomis šiuo metu susiduriame, neatsirado per naktį. Tai juk valdininkų nenuoseklumo, strategijos trūkumo ir nuolatinio kiršinimo padariniai. Kartais atrodo, kad sportas tapo asmeninių ambicijų ir sąskaitų suvedinėjimo arena. Dar keisčiau, kai žibala į ugnį pila buvę sportininkai, tapę politikais, ir verslininkai, įkėlę koją į sportą. Girdime daug pažadų apie planus didinti finansavimą sportui, tačiau pasigendame paaiškinimo, kaip tai bus įgyvendinta. Panašu, kad valdininkai sprendimus priima tik kad priimtų, o ne kad būtų realios naudos.

Visi puikiai prisimename prieš 4 metus pradėtą sporto reformą, kurios metu buvo sunaikintas centralizuotas medicininis ir mokslinis aptarnavimas. Tuomet bandėme kalbėtis ir perspėti, kad pasekmės bus liūdnos, tačiau sportininkų ir trenerių balso nebuvo klausomasi. Reforma buvo kurta be mūsų, bet padariniai teko mums.

Didžiausia bėda vadinčiau neįsiklausymą į sporto bendruomenės balsą. Tikrai kartais atrodo, jog politikai daro viską sau, bet ne sportui ir sportininkams, nes mes nustumiami į parastės.

Kaip sportininkas galiu patikinti, kad ruoštis šioms olimpinėms žaidynėms buvo daug sunkiau nei bet kada anksčiau,“ – teigė M. Griškonis.

Viena svarbiausių žinučių, kurią pasiuntė ir sportininkai – valstybė ir politikai privalo atmerkti akis ir pagaliau prisidėti, jeigu taip nori išsiri-kiuoti ir fotografuoti prie medalius iškovojusių atletų.

Būtina atsisukti į sportą

Tokijo žaidynių ženklai – prasti. Daugiau nei pusė Lietuvos olimpinės komandos (25 atletai) nepasiekė jiems keltų tikslų. Visgi V. Alekna situacijos pernelyg dramatiškai nėra linkęs. „Apibendrinant rezultatus ir tai, kaip mums sekėsi, galiu pasakyti, kad jokios tragedijos tikrai nėra. Net aštuoni sportininkai pateko į aštuntukus, o tai yra tik šiek tiek mažiau nei Rio de Janeire, kur turėjome dešimt tokių atletų. Dabar svarbiausia, kad įvertintume tam tikras padarytas klaidas, jas ištaisytume ir nebekartotume – tuomet, manau, situacija Paryžiuje bus kita“.

„Mūsų sporto visuomenė vienijasi ir bandysime kuo garsiau kalbėti apie tai, kad į sportą reikia atsisukti. Požiūris į sportą mūsų valstybėje yra nepakankamas. Visiškai nepakankamas. Medalis – motyvacija, patriotizmo, didelio pasididžiavimo ar tautos vienybės pliūpsnis. Bet jis turi visas kitas prasmes – skatina jaunimą ir visus sportuoti, atsisukti į sveikesnį gyvenimo būdą. Juk per sportą galima išspręsti daug problemų – pradėdant nuo žalingų įpročių iki užimtumo. ...Pasiskirsčius, susivienijus ir greitai nusprendus, ką darome, Paryžiuje jau turėtume geresnius nei dabar rezultatus. Svarbu, kad delegacija būtų didelė ir kuo daugiau jaunimo pasisemtų patirties. Jeigu mes viską padarysime teisingai, imsime pokyčių ir veiksime nekenkdam, o statydami, Paryžiuje bus geriau.

Lietuvoje dažnai sportininko balsas nėra girdimas. Dažnai sportininkai nedalyvauja federacijų veikloje, į juos neįsiklausoma. Sportininkas yra sporto ašis, o tik tada – klubas ar federacija. Visada turime būti dėkingi savo atsidavusiems sportininkams, kurie garsina mūsų šalį ir yra pavyzdys kitiems,“ – sakė LTOK prezidentė D. Gudžinevičiūtė.

Lietuvos olimpinės delegacijos pasiekimai:

- 1992 m. Barcelona.** Lietuva, 47 dalyviai (2 medaliai): 1 aukso, 0 sidabro, 1 bronzos. 34 vieta iš 169-ių rinktinių (iš viso – 257 medalių komplektai).
- 1996 m. Atlanta.** Lietuva, 61 dalyvis (1 medalis): 0 aukso, 0 sidabro, 1 bronzos. 71 vieta iš 197-ių rinktinių (iš viso – 271 medalių komplektas).
- 2000 m. Sydnėjus.** Lietuva, 61 dalyvis (5 medaliai): 2 aukso, 0 sidabro, 3 bronzos. 33 vieta iš 199-ių rinktinių (iš viso – 300 medalių komplektų).
- 2004 m. Atėnai.** Lietuva, 59 dalyviai (3 medaliai): 1 aukso, 2 sidabro, 0 bronzos. 45 vieta iš 201-os rinktinės (iš viso – 301 medalių komplektas).
- 2008 m. Pekinas.** Lietuva, 71 dalyvis (5 medaliai): 0 aukso, 3 sidabro, 2 bronzos. 57 vieta iš 204-ių rinktinių (iš viso – 302 medalių komplektai).
- 2012 m. Londonas.** Lietuva, 62 dalyviai (5 medaliai): 2 aukso, 0 sidabro, 3 bronzos. 35 vieta iš 204-ių rinktinių (iš viso – 302 medalių komplektai).
- 2016 m. Rio de Janeiras.** Lietuva, 67 dalyviai (4 medaliai): 0 aukso, 1 sidabro, 3 bronzos. 65 vieta iš 207-ių rinktinių (iš viso – 306 medalių komplektai).
- 2020 m. Tokijas.** Lietuva, 42 dalyviai (1 medalis): 77-82 vietos iš 206-ių rinktinių (iš viso – 339 medalių komplektai).

Po nepriklausomybės atkūrimo Lietuva ir toliau turi penkis olimpinis čempionus: Romą Ubartą (1992-ieji, disko metimas), Dainą Gudžinevičiūtę (2000-ieji, šaudymas), Virgilijų Alekną (2000, 2004-ieji, disko metimas), L. Asadauskaitę-Zadneprovskienę (2012-ieji, penkiakovė) ir Rūtą Meilutytę (2012-ieji, plaukimas).

Gėlės, pražydusios dailininko vaizduotėje

Atkelta iš 8 psl.

Atvirukas – meilės ir dėmesio išraiška

Druskininkų miesto muziejus šia paroda ir visu projektu nori priminti apie R. Laniauską ne tik kaip Druskininkų bendruomenės narį ir Lietuvos dailininką išėivį, bet ir supažindinti visuomenę su komercinio meno, kurio vienas iš produktų yra sveikinimo atvirukas, specifika, jo sukūrimo etapais.

„Rinkdamiesi atviruką, dažnai net nesužinosime, kad gėlė, pavaizduota jame, yra konkretaus dailininko didelis ir kruopštus darbas, nuėjęs ilgą kelią nuo augalo botaninių savybių studijavimo, jo paieškos gamtoje, augalo stebėjimo, nespaltoto eskizo, realizavimo lape, sulaukęs kompanijos vadovybės pritarimo ir baigęsis spausdintu atviruku, kuriam dažniausiai nebeurodoma

dailininko pavardė, tik kompanijos pavadinimas.

R. Laniausko pieštos gėlės atvirukams džiu-gino ne vieną žmogų visame pasaulyje, šie atvirukai buvo pastatyti ne vienuose namuose ant židinio atbrailos kaip gražus patikrinimas to, kad apie tave prisimena ir galvoja“, – teigia parodos koordinatorė.

Įgyvendinant šį projektą, kurį parėmė Lietuvos kultūros taryba ir Druskininkų savivaldybė, išleistas spalvingas R. Laniausko sukurtų atvirukų rinkinys, kuriame esančius atvirukus galima pasiųsti bet kuriam adresatui.

Fotografas A. Kezys taip įamžino R. Laniauską.

2021–2022

kūrybiniai
šeštadieniai

5620 S. Claremont Ave.
Chicago, IL 60636

**Jaunimo centras
kviečia registruotis**

Kepam/verdam 2021/9/25 – Varškės apkepas ir šaltibarščiai su Vincentu Renekiu
2021/11/6 – „Grybukai I“ su Audra Lintakas (kepimas)*
Maisto gaminių pamokos puikioje draugijoje su žymiais mokytojais! 2021/11/13 – „Grybukai II“ su Audra Lintakas (pertepimas)*
2021/12/18 – Kugelis su Aušra Petry
2022/2/5 – „Tingynys“ ir espresso sausainiai su Rima Žiūraitis
2022/3/12 – Avienos-daržovių troškiny su kun. Valdu Aušra
2022/4/23 – „Napoleonas I“ su Ramute Kazlauskienė (kepimas)*
2022/4/30 – „Napoleonas II“ su Ramute Kazlauskienė (pertepimas)*

Tapybos pamokos su leva Bagdonas 2021/9/18 – Tapyba akrilinais dažais
2021/10/23 – Mixed media art
2021/11/20 – Tapyba akrilinais dažais
2022/1/15 – Mixed media art
2022/2/19 – Tapyba akrilinais dažais
2022/3/19 – Mixed media art
2022/4/9 – Tapyba akrilinais dažais
2022/5/7 – Mixed media art

Šokam! 2021/10/9 – Salsa (klasikinė Lotynų Amerikos)
2021/10/30 – Lėtas valsas
Pamokos su Dance Duo 2021/12/4 – Cha Cha Cha
2022/1/8 – Foxtrot
studijos vadove Sandra Krumhorn 2022/1/29 – Salsa merengue
2022/2/26 – Rumba
2022/3/26 – Tango
2022/5/14 – Swing

Užsiėmimų kainos: **35 dol.** – viena pamoka (a la carte: rinkitės kiek norite pamokų, galite registruotis skirtingose srityse)
240 dol. – aštuonios pamokos vienoje srityje (JC nariams – 200 dol.)
*taikoma nuolaida užsisakius abi pamokas

Registracija: – el. paštu: antanas5190@gmail.com

Užsiėmimų pradžia – 2 val. p. p. Trukmė bus derinama su grupės vadovais. Laukiame jūsų!

MANO VIRTUVĖ

Patiekalai iš baklažanų

Baklažanų „ikra“

Reikės:

2 vidutinio dydžio baklažanų
2 saldžiųjų paprikų
2 pomidorų
1 nedidelio svogūno
1/2 arbatinio šaukštelio džiovinto mairūno
augalinio aliejaus
jūros druskos

Baklažanus iškepti orkaitėje. Ištraukus kelioms minutėms pamerkti į šaltą padruskintą vandenį – tuomet lengvai nusilups odelė. Nuluptus baklažanus, paprikas ir svogūną smulkiai supjaustyti. Svogūną pakępti augaliniame aliejuje, kol įgaus auksinę spalvą. Tuomet į keptuvę sudėti paprikas, baklažanus, mairūną ir troškinti pusę valandos.

Pomidorus perpjauti per pusę, kiekvieną pusę sutarkuoti burokine tarka. Odeles atskirti, o minkštimą sudėti į troškinį, įberti pagal skonį druskos ir viską patroškinti dar 2–3 minutes.

Baklažano suktinukai

Reikės:

1 didelio baklažano
100 g (3,5 oz) minkšto ožkos sūrio (arba tepamo varškės sūrio)
2 šaukštelių medaus
1 šaukštelio smulkintų petražolių
2 šaukštelių šviežių kapotų mėtų alyvuogių aliejaus
medinių pagaliukų

Baklažaną nuplauti, nupjauti galus. Supjaustyti išilgai gana plonai, maždaug 0,5 cm arba 0,2 colio riekelėmis. Patepti aliejumi iš abiejų pusių ir apkepti įkaitintoje keptuvėje (galima ir orkaitėje, ant keptimo popieriumi išklotos skardos). Sūrį sutrinti šakute, sudėti žalumy-

nus, medų ir išmaišyti. Užtepti mišinio ant kiekvieno baklažano griežinėlio ir suvynioti. Sutvirtinti smeigtuku. Viskas!

Pastaba: labai skanūs kambario temperatūros.

Salotos su baklažanais ir mozzarella

Reikės:

3 vidutinio dydžio baklažanų
2 didelių šviežios mozzarellos rutuliukų
2–3 šaukštų alyvuogių aliejaus
1 batono (baguette ar kt.)
didelės saujos gražgarstės salotų (arugula)
1/2 citrinos sulčių
1 skiltelės česnako
saujios raudonėlio lapelių
jūros druskos, pipirų

Baklažanus perpjauti pusiau išilgai, minkštame peilio galu padaryti įpjovimus, pabarstyti druska ir palikti 10 minučių. Tuomet pašlakstyti alyvuogių aliejumi ir apkepti keptuvėje.

Batoną supjaustyti riekutėmis, apkepinti ant grotelių iš abiejų pusių ir įtrinti česnaku.

Mozzarellą supjaustyti riekutėmis, sudėti į lėkštę, papiprinti, pabarstyti raudonėlio lapeliais, pašlakstyti alyvuogių aliejumi ir palikti kelioms minutėms, kad pasimarinuotų.

Į didelę lėkštę sudėti iškeptus baklažanus, ant viršaus uždėti parmarinuotą sūrį, apkepintas batono riekutes, pašlakstyti citrinų sultimis ir alyvuogių aliejumi, o ant viršaus užberti gražgarstės lapelių.

Skanaus!

Jūsų Indrė

A † A
JULIJA CIJŪNELIENĖ
DANTIENĖ

Š. m. rugpjūčio 23 d. amžinu miegu užmigo JULIJA CIJŪNELIENĖ DANTIENĖ, sulaukusi 92 metų amžiaus.

Gyveno Philadelphijoje, anksčiau Lemont, IL ir Čikagoje.

Gilame liūdesyje liko 5 vaikai: sūnūs Aleksas, Andrius, Robertas ir Tomas bei duktė Viktorija Mašalaitienė su šeimomis. Taip pat liūdi a. a. Julijos brolis Algirdas, kiti giminės bei daug draugų ir pažįstamų Amerikoje ir Lietuvoje.

Julija buvo labai aktyvi įvairiuose lietuviškuose baruose: daug prisidėjo prie Čikagos Jaunimo centro įsteigimo, Lemonto šeštadienienės mokyklos darbo, vaidino įvairiuose pastatymuose. Atsikrausčiusi į Philadelphiją rašė ir statė vaidinimus, buvo „Bendruomenės balso“ koordinatorė ir pranešėja.

Atsisveikinimas su velione bus šeštadienį, rugpjūčio 28 d., 10 val. ryto Šv. Andriejaus bažnyčioje, 1913 Wallace St., Philadelphia, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už jos sielą. Mišias laikys Fr. Dennis Gill iš Arkivyskupijos. Po šv. Mišių velionė bus palydėta į Prisikėlimo kapines.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse ir prisiminti velionę savo maldose.

Šeima pageidautų, kad vietoje gėlių paaukotumėte Lietuvių namams, Lithuanian Music Hall Assoc. 2715 E. Allegheny Ave. Philadelphia PA 19134.

Labai prašome visų, kurie galėsite dalyvauti šv. Mišiose ir palydėti Juliją į amžino poilsio vietą, laikytis šių laikų sveikatos nuostatų.

Nuliūdusi šeima

draugas.org/mirties

VAKARAS SU GYVA MUZIKA PO ATVIRU DANGUMI

Mūsų dienos
kaip šventė

Rugsėjo 10 d.,
penktadienį, 7 val. v.

gyvos muzikos mylėtojus
kviečiame!

Pasaulio lietuvių centro
kiemeli,

kur po atviru dangumi kartu
švėsime net du garbingus
jubiliejus -

JAV Lietuvių Bendruomenės ir
maestro Vytauto Kernagio
70-mečius.

Gyvai atliekamos muzikos fone
kviečiame šiltam jaukiam
pabendravimui. Vakarą metu
vyks vyno degustacija, jūsų lauks
staigmenos ir loterijos prizai!

VAKARO spalva - geltona
nuotaika - tik puiki
oras - aksominis ruduo
muzika - nostalgija keliančios melodijos
kompanija - nuostabiūs lietuviai

Kaina su maistu \$45. Stalai po 10 žmonių.
Dėl bilietų rezervavimo rašyti žinutę po 2pm, 708 668 6214.

www.facebook.com/draugolaikrastis

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Maloniai kviečiame dalyvauti
JAV Lietuvių Bendruomenės 70-mečiui
skirtame iškilmingame pokylyje

Vienybėje – mūsų stiprybė

Rugsėjo 11, 2021
PLC Riškus salė
14911 127th St
Lemont, IL 60439

PROGRAMOJE:
7 val v. kokteiliai
7:30 val v. meninė programa
9 val v. vakarienė
10 val v. pasilinksminimas

Bilieto kaina – \$ 85.00
Bilietus užsisakyti galite tel:
(773) 547-0520,
(708) 288-6662.
Email - kultura@javlb.org

Daugiau informacijos
tel. (773) 547-0520

Pagrindiniame JAV LB XXIII Tarybos sesijos
savaitgalio iškilmingame pokylyje dalyvaus
Tarybos nariai, LR Seimo nariai, diplomatai,
garbingi svečiai bei įvairių apylinkių bei
organizacijų atstovai.

Pasaulio Lietuvių Centre
(14911 127th St, Lemont, IL 60439)

TEIKIAMOS PASLAUGOS SOCIALINIAIS KLAUSIMAIS
Įėjimas - iš šiaurinės pastato pusės, kambarys S-4

Lankytojai priimami
antradieniais ir ketvirtadieniais,
reikalinga išankstinė registracija
Skambinti tel. 630-257-8788
palikite žinutę su informacija

**JAV Lietuvių Bendruomenės
Socialinių reikalų taryba**

**SIUNTINIAI Į VISĄ
EUROPOS SĄJUNGĄ**

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

**Greičiausi
pristatymo terminai**

**Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100**

Siūlome automobilių
gabavimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

**SAUGUMO IR GREIDIO
GARANTIJĄ**

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-966-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. 83 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-999-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užeiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlfing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevicene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

MABENKA RESTAURANT & BANQUETS
Chicago's Finest Polish & Lithuanian Cuisine
Dine-In, Catering & Pick-up Available

Large menu! Large portions! - Great food! Great service!
Cepelinai (potato/meat dumplings), Kugelis (potato pudding).

FAMOUS - BEST IN TOWN – PANCAKES
Potato Pancakes, Apple Pancakes, Crepes, Cheese Blintzes, Wheat Cakes, Short Stack, Chocolate Chip

**10% off with
purchase of
2 Dinners
2 to 7 pm**

Family owned & operated - Since 1990
7844 S Cicero Ave., Burbank, IL – 708-423-7679
- jgalica@gmail.com - www.mabenka.com

1YR - 0.75 % APY*
2YR - 1.00 % APY*
*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

**MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING**

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“
internete be jokio papildomo mokesčio.
Pageidaujantys turėtų parašyti
apie tai administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 St., Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100 • info@midwaylegal.com
Paslaugos: Nekilnojamas turtas • Investiciniai fondai •
Testamentai ir palikimai • Verslo reikalai • Bendri teisės reikalai

www.draugas.org

<http://draugokalendarius.org>